

LUNDS
UNIVERSITET

Socialhögskolan

Offer för omständigheter eller omoraliska förövare?

- **En kvalitativ studie om konstruerandet av romska EU-migranternas tiggeri i den svenska dagspressen**

Truls Herlin & Rasmus Tegel

Kandidatuppsats (SOPA63)

VT 2017

Antal ord: 12 685

Handledare: Eva Palmblad

Abstract

Authors: Truls Herlin & Rasmus Tegel

Title: Victims of circumstances or immoral perpetrators?

Supervisor: Eva Palmblad

Assessor: Carina Tigervall

This paper explores how begging roman EU-migrants was constructed in the public Swedish press. The study was based on a total of 15 articles, nine from Sydsvenska Dagbladet and six from Expressen, which were later analyzed with a social constructionist approach from a problem perspective. These are some of the major newspapers in Sweden and were therefore chosen for the study. All articles were published somewhere between the 1st of January to the 31st of May 2015. The study found that begging roman EU-migrants were mainly described from three aspects: as victims of structural poverty, discrimination and the defective welfare systems of Romania and Bulgaria; as immoral perpetrators; and as subjects of an organized exploitation of the poor and vulnerable. A significant finding in the study was that begging roman EU-migrants never were claims makers in any of the articles. Instead a clear majority of the claims were made by politicians. Furthermore, the study found that multiple claims on solutions as well as several claims on the problems root causes were made in the articles; illuminating how begging roman EU-migrants was constructed as a complex and multifaceted social problem in the Swedish press.

Keywords: Roman EU-migrants, begging, poverty, organized begging, Swedish press

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	4
1.1 PROBLEMFÖRMULERING	4
1.2 SYFTE.....	6
1.3 FRÅGESTÄLLNING.....	6
2. KUNSKAPSLÄGE.....	6
2.1 KONSTRUERANDET AV EU-MIGRANTER I EN TYSK RESPEKTIVE SVENSK KONTEXT	6
2.2 SPRÅKETS BETYDELSE I KONSTRUERANDET AV MIGRANTERS MEDBORGARSKAP	7
2.3 KONSTRUKTIONER AV TIGGERI OCH EU-MIGRANTER UTIFRÅN SVENSKA RESPEKTIVE FINSKA NORMER	8
2.4 ROMSKA EU-MIGRANTER SOM FÖREMÅL FÖR DISKRIMINERING	9
2.5 REFLEKTION ÖVER RÅDANDE KUNSKAPSLÄGE	9
3. TEORI.....	10
3.1 SOCIALKONSTRUKTIONISM	10
3.2 PERSPEKTIVANSATSEN	11
3.3 CLAIMS-MAKING	11
4. METOD.....	13
4.1 METODVAL	13
4.2 URVAL.....	14
4.3 KÄLLKRITIK.....	16
4.4 METODENS TILLFÖRLITLIGHET.....	16
4.5 ANALYSFÖRFARANDE.....	18
4.6 KRITIK AV ANALYSMODELL	20
4.7 ETISKA ÖVERVÄGANDEN	20
4.8 ARBETSFÖRDELNING	21
5. ANALYS OCH RESULTAT	21
5.1 AKTÖRER.....	21
5.2 ORSAKER.....	24
5.3 LÖSNINGAR.....	26
5.4 KONSEKVENSER OCH OMFATTNING	30
5.5 KARAKTÄR	32
5.6 BÄRANDE BEGREPP	33
5.7 TYPFALLSBERÄTTELSE.....	34
5.8 KONSTRUKTIONER I ETT HISTORISKT SAMMANHANG	35
6. AVSLUTANDE DISKUSSION.....	36
REFERENSLISTA	39

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Sociala konstruktioner av verkligheten innebär hur vi språkligt väljer att benämna och framställa kunskap rörande verkligheten (Wenneberg, 2010:11f). Hur vi talar om sociala fenomen innebär ett skapande (konstruerande) av dessa fenomen. Samtidigt föreligger det hos de allra flesta människor en aktiv förförståelse för hur verkligheten ser ut och bör tolkas: ”vi kan se en stol på grund av att vi redan förstår begreppet ’stol’” (ibid.:12). Således kan även språket förstås vara socialt konstruerat varefter vår uppfattning av och kunskap om rådande verklighet även kan förstås vara socialt konstruerad (ibid.).

År 1992 antog EU Maastrichtfördraget vilket innebar att ett unionmedborgarskap infördes där varje medborgare i en EU-medlemsstat tillskrevs ett unionmedborgarskap. Varje unionmedborgare blev berättigad fri rörlighet mellan medlemsstaterna samt rätten att uppehålla sig inom dessa medlemsstater med undantag för särskilda begränsningar (Chatty, 2015:16). Under senare decennier har EU-medborgares fria rörlighet blivit ifrågasatt och föremål för kritisk diskussion. Det infördes restriktioner i den fria rörligheten där specifika grupper av EU-medborgare, framförallt romer, fick sin fria rörlighet systematiskt inskränkt. Detta genom bland annat massutvisningar av romska EU-medborgare i Frankrike (ibid.:17). Chatty redogör vidare för hur relationen mellan begreppen *medborgare* och *migrant* samt *fri rörlighet* och *migration* är komplex och svårtydd vilket inneburit och innebär att EU:s medborgarpolitik är synonymt med EU:s migrationspolitik. Sociala grupper såsom romer hamnar som en konsekvens av denna terminologiska oklarhet i en perifer position. Å ena sidan är de EU-medborgare, å andra sidan är de EU-migranter (ibid.:25).

Chatty (2015) resonerar vidare kring hur skillnader i hur vi väljer att benämna individer och grupper får följder och konsekvenser för hur dessa grupper konstrueras och behandlas i samhället, då termer som rör sociala frågor och problem aldrig är neutrala utan bär med sig föreställningar (ibid.:26f). Chatty visar på en föreliggande skillnad mellan begreppen *medborgare* och *migrant*, där staten är bunden att garantera den förstnämnda rättigheter medan den sistnämnda selektivt blir tilldelad rättigheter från staten (ibid.). Semantiska distinktioner rörande sociala grupper påverkar därför vilka rättigheter dessa grupper erhåller samt hur de socialt konstrueras av allmänheten – framförallt ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv: medborgare är ett positivt laddat ord och är den staten ska skydda; migrant är ett

negativt laddat ord och uppfattas i kontrast till medborgaren som ett potentiellt hot gentemot staten (ibid.).

År 2007 inledde Rumänien tillsammans med Bulgarien sitt EU-medlemskap (Castañeda, 2015:89). I sin artikel visar Castañeda på hur romska EU-migranter utgör ett mångfacetterat socialt problem. Dels eftersom de är utstötta i sina hemländer där det råder hög fattigdom och bristande levnadsförhållanden. Dels eftersom romska EU-migranter tenderar att bli föremål för segregation och isolering i de EU-medlemsstater de väljer att migrera till (ibid.:87f). Romer inom EU är således en socialt utsatt grupp (ibid.). Castañeda redogör vidare för hur romer framställs som kriminella och hur EU-migration konstrueras som ett allvarligt socialt problem i tysk media (ibid.: 91f). Romska EU-migranter beskrivs bland annat i termer som "gypsy squeegee gangs" och framställs som en börda för det tyska samhället (ibid.).

I sin artikel från 2014 redogör Roman för hur, i samband med Rumänien och Bulgariens EU-medlemskap, det blev av vikt i det finska debattklimatet att diskutera östeuropeisk EU-migration och tiggeri (ibid.:796). Romska EU-migranter utgjorde en svårdefinierad social grupp och konstruerades därför av finsk media som *tiggare*. Denna sociala konstruktion fick konsekvenser för samtliga romer i Finland då rådande finska normer inte ansåg tiggeri som något önskvärt (ibid.). Inhemska finska romer uppger sig själva uppleva den cirkulära romska EU-migrationen (en typ av nomadisk migration där migranterna rör sig mellan flera olika länder utan någon längre periods uppehåll) som något negativt. Detta eftersom sådan migration riskerar få konsekvenser för hur allmänna sociala konstruktioner av romer överlag ter sig (ibid.:797, 800f).

Bäckström, Örestig och Persson (2016) resonerar kring hur det svenska välfärdssamhällets kapitalistiska normer har påverkat och påverkar hur den svenska allmänheten konstruerar EU-migranter och tiggeri, samt vilka sociala rättigheter denna grupp tillskrivs (ibid.:7). I Sverige konstrueras tiggeri som en oönskad och ovärdig form av försörjning. Författarna belyser att sådana sociala konstruktioner görs utifrån ett normativt ramverk om vad som anses vara samhällets "rätta normer" (ibid.:2). Den svenska EU-migrationsdebatten påverkas och styrs således av flertalet normer vilka konstruerar och tillskriver sociala gruppers värde och rättigheter (ibid.:7).

Tidigare forskning visar på hur tiggeri och EU-migranter tenderar att konstrueras som sociala problem. Denna studie kommer därför att belysa tiggeri och EU-migranter ur ett problemperspektiv med fokus på media. Problemperspektivet innebär ett analysverktyg i vilket sociala problem kan undersökas och förstås utifrån flertalet aspekter, exempelvis bakomliggande orsaker, potentiella lösningar samt centrala aktörer (Jönson, 2010).

1.2 Syfte

Studien syftar till att undersöka hur tiggeri och EU-migranter beskrevs i den offentliga svenska pressen utifrån ett socialkonstruktionistiskt- och problemperspektiv.

1.3 Frågeställning

- Hur konstrueras EU-migranter och tiggeri i Sydsvenska Dagbladet och Expressen?

2. Kunskapsläge

Sökmotorerna LUBsearch samt Google har använts för att hitta användbar forskning och kunskap relevant för studiens undersökning. De sökord som använts är: **EU-migrants; EU-migration; migration; begging; romans; romer; EU-migranter avhandling; tiggare avhandling; EU-migranternas fattigdom**. Utöver nämnda sökmotorer har även referenser i använd forskning använts med syftet att hitta ytterligare relevant forskning och kunskap. All tidigare forskning är peer reviewed.

2.1 Konstruerandet av EU-migranter i en tysk respektive svensk kontext

Castañeda (2015) undersöker i sin artikel rådande diskurser rörande romska EU-migranter i Tyskland och skillnader mellan begreppen migration och fri rörlighet. Romer utgör i nuläget den största och mest fattiga etniska minoriteten inom EU, sedan Rumänien tillsammans med Bulgarien ingick sitt EU-medlemskap år 2007 (ibid.:89). Castañeda använder beteckningen *abject citizenship* (sv. övers. *misär-medborgarskap*) för romska EU-migranter och menar att denna grupp innebär en ny form av migration. Romska EU-migranter utgör ett komplext socialt problem då de i sina hemländer – främst Bulgarien och Rumänien – är utstötta och tenderar att leva i hög fattigdom och under svåra levnadsförhållanden, samt blir isolerade och segregerade i de EU-medlemsstater de väljer att bege sig till (ibid.:87f). De är i grunden EU-medborgare men blir som en konsekvens av flertalet omständigheter statslösa migranter med rätten till fri rörlighet och utgör en socialt utsatt grupp (ibid.). Centrala teman som Castañeda belyser i den tyska diskursen beskriver romska EU-migranter som kriminella och den romska

EU-migrationen som ett omfattande och allvarligt socialt problem – vari tysk media har spelat en huvudsaklig roll i sådana negativa sociala konstruktioner (ibid.: 91f).

Malmqvist (2015) visar i sin vetenskapliga artikel på en föreliggande satirisk rasistisk diskurs rörande EU-migranternas tiggeri på internetforumet Flashback (ibid.:734). Bland annat lyfter Malmqvist i sin analys att det finns en satirisk diskurs på Flashback där man likställer EU-migranternas tiggeri med arbetskraftsinvandring (ibid.: 742). Vidare råder det även en generell uppfattning på forumet att ett tillåtande av tiggeri kommer att innebära att fler EU-migranter söker sig till Sverige för att tigga, vilket anses som negativt (ibid.). Således kan de generella diskurserna på Flashback förstås förespråka ett förbud mot tiggeri och negativa konstruktioner av EU-migranter som ett socialt problem (ibid.). Även om det som skrivs i forumen på Flashback inte är representativt för hela den svenska populationen, visar Malmqvist på att sådana konstruktioner kan få och har fått allvarliga konsekvenser för romer i Sverige (ibid.:734). Ett exempel på sådana konsekvenser är att romska tältläger blivit utsatta för bränder varefter dessa senare framkommit haft sin grund i forumtrådar. Många av dessa rasistiska attacker har hyllats av personer på forumet (ibid.). Malmqvist ämnar problematisera en generell bild av att anonymitet på internet innebär mindre eller ingen återhållsamhet. Eftersom mycket av de rasistiska konstruktionerna av EU-migranter görs genom ett satiriskt filter menar Malmqvist på att det faktiskt föreligger en viss grad av återhållsamhet (ibid.). Artikeln redogör för hur EU-migranternas tiggeri utgör ett centralt tema i den svenska politiska och allmänna diskussionen (ibid.).

2.2 Språkets betydelse i konstruerandet av migranternas medborgarskap

I sin avhandling *Migranternas medborgarskap: EU:s medborgarskapande från Romförhandlingarna till idag* (2015) undersöker Chatty ur ett postkolonialt perspektiv hur EU konstruerar medborgarskap och vilka problem det innebär i en tid med allt friare rörlighet samt ökad säkerhet (ibid.:15ff). Avhandlingen har sitt centrala fokus på relationen mellan begreppen EU-medborgare och migrant och belyser vilken påverkan denna relation får för sociala grupper, främst romer (ibid.:25). Chatty redogör för hur terminologi och semantiska distinktioner påverkar hur sociala grupper, såsom romer, konstrueras och uppfattas av allmänheten (ibid.). Beroende på vilket begrepp som används för att beskriva en individ eller social grupp tillskrivs de olika statliga rättigheter. Framförallt blir detta påtagligt ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv varav medborgare konstrueras som något positivt i samhället medan migrant framställs som något negativt och hotfullt för samhället. Sådana sociala

konstruktioner, menar Chatty, får följder/konsekvenser för hur olika sociala grupper uppfattas av samhället (ibid.:26f). Chatty visar på en oklarhet mellan begreppen fri rörlighet och migration och hur denna oklarhet får konsekvenser för vissa grupper bland annat romer - vilka hamnat i en perifer position som både medborgare och migranter (ibid.:17, 25).

2.3 Konstruktioner av tiggeri och EU-migranter utifrån svenska respektive finska normer

Bäckström, Örestig och Persson (2016) skriver i sin artikel hur det som en följd av EU:s fria rörlighet samt en expansion av östeuropeiska länder i EU har lett till att fattiga medborgare i dessa länder, främst Rumänien och Bulgarien, kunnat migrera till skandinaviska välfärdsstater. Denna typ av migration har inneburit en ny typ av fattigdom i länder såsom Sverige, vilket många hoppades att inte bevittna efter industrialiseringen (ibid.:1).

Författarna belyser i sin artikel, utifrån ett claims-makingperspektiv, rådande normer i den svenska EU-migrationsdebatten vilka spelar en central roll i diskussionen om vem som bör ha rätt till sociala rättigheter (ibid.:2). Författarna utgår ifrån begreppet moral economy vilket innebär ett osynligt kontrakt mellan samhället och dess medborgare rörande vad medborgarna har rätt att förvänta sig samt vad de är bundna att bidra med till samhället. I det svenska kapitalistiska välfärdssamhället råder specifika normer vilka påverkar detta osynliga kontrakt (moral economy) om vad som förväntas från samhälle och medborgare (ibid.). Artikeln visar på hur dessa kapitalistiska normer spelar roll för hur EU-migranter och tiggeri uppfattas av allmänheten samt vilka sociala rättigheter EU-migranter tillskrivs (ibid.:7). Artikeln menar att när tiggeri konstrueras som en ovärdig och oönskad form av inkomst görs dessa sociala konstruktioner av individer vilka anser sig uppbära samhällets "rätta normer" (ibid.:2). Den svenska EU-migrationsdebatten präglas således av flertalet normer vilka konstruerar sociala gruppers värde och rättigheter (ibid.:7).

Roman (2014) skriver i sin artikel om hur romska EU-migranter och tiggeri blev aktuellt i den finska politiska och allmänna debatten i samband med Rumänien och Bulgariens EU-inträde år 2007 (ibid.:796). Denna sociala gruppens status var diffus eftersom de inte var turister, inte asylsökande eller arbetskraftsmigranter, de beskrevs därför av media som tiggare. Detta fick konsekvenser för romska EU-migranter eftersom tiggeri inte ansågs önskvärt i det finska samhället - romska EU-migranter konstruerades således som något negativt och problematiskt i det finska samhället (ibid.). Vidare visar artikeln på att EU-migranters tiggeri, trots att det inte är en anställning fortfarande är en ekonomisk aktivitet. Många av de romska EU-

migranterna som tiggde i Finland hade även tiggat i andra europeiska länder tidigare och ämnade inte heller att stanna i Finland. Det utgör således en cirkulär migration med syftet att få så mycket ekonomisk vinning som möjligt (ibid.:797f). Finska romer utgör en minoritet i Finland och är därför skyddade av staten. Artikeln belyser emellertid hur finska romer själva upplever romsk EU-migration som något problematiskt eftersom detta påverkar den allmänna bilden av romer negativt. Den cirkulära romska EU-migrationen blir en ekonomisk börda för det finska samhället och riskerar att innebära negativa sociala konstruktioner för samtliga romer i Finland (ibid.:800f).

2.4 Romska EU-migranter som föremål för diskriminering

Carrera (2014) redogör för hur diskrimineringen av romska EU-migranter i europeiska länder överlag tenderar att legitimeras genom deras nomadiska och icke normativa beteende. Denna sociala grupp är föremål för diskriminering dels eftersom de inte lyckas integreras in i det land de kommer till, dels eftersom de inte anses ha någon tillhörighet i sina ursprungsländer. I syfte att hindra romer att migrera till EU-medlemsstater och således även förebygga sociala problem strävar EU efter att hämma deras nomadiska beteende genom att återintegrera de i sina ursprungsländer, främst Rumänien och Bulgarien (ibid.:61). Carrera skriver även att när romska EU-migranter brukar sin rätt till fri rörlighet för att migrera till andra medlemsstater konstrueras den fria rörligheten som något negativt och problematiskt av medborgarna i dessa medlemsstater (ibid.:55f).

2.5 Reflektion över rådande kunskapsläge

Tidigare nämnd forskning visar på hur romska EU-migranter och tiggeri tenderar att konstrueras som något negativt och som sociala problem. Detta gör sig i forskningen gällande både inom Sverige men även inom andra EU-medlemsstater. Castañeda (2015), Carrera (2014), Roman (2014) samt Bäckström, Örestig och Persson (2016) redogör samtliga för hur Rumänien och Bulgariens inträde i EU, och därmed deras medborgares tillgång till fri rörlighet mellan medlemsstaterna, fått konsekvenser för hur romer som etnisk folkgrupp uppfattas i ett antal andra medlemsstater. I samband med den fria rörligheten har stora delar av Rumänien och Bulgariens romska population valt att migrera till länder såsom Tyskland, Finland, Sverige och Frankrike (jfr Castañeda, 2015; Roman, 2014; Bäckström, Örestig & Persson, 2016; Chatty, 2015). Denna typ av migration visar forskningen har bemötts med kritik och romska EU-migranter tenderar som en följd av sin fattigdom och segregerade position att konstrueras som en börda för samhället och ett socialt problem (ibid.). Vidare

föreligger det även paralleller i forskningen rörande orsaker till romska EU-migranternas segregation och isolering i de länder de migrerar till. Carrera (2014) resonerar kring hur diskrimineringen av romer legitimerats som en konsekvens av deras icke normativa beteende. Bäckström, Örestig och Persson (2016) redogör även de i sin artikel för hur normer påverkar samhällseliga konstruktioner av romska EU-migranter. Författarna belyser att eftersom tiggeri inte anses vara en normativt accepterad inkomst i Sverige blir konstruerandet av romska EU-migranter som ett socialt problem rättfärdigat. Vidare visar Malmqvist (2015) i sin artikel på hur ett legitimerande av nämnda negativa sociala konstruktioner har fått allvarliga konsekvenser för romska EU-migranter i Sverige.

All vald forskning är kvalitativ och utgår samtliga från en konstruktionistisk ansats där romska EU-migranternas situation kan förstås som ett resultat av samhällseliga föreställningar, förväntningar och normer. Dessa aspekter utgör således studiens avgränsning av det rådande kunskapsläget.

3. Teori

3.1 Socialkonstruktionism

Socialkonstruktionism är en vetenskapsteoretisk utgångspunkt vilken menar att sociala interaktioner och processer skapar "verkligheten". "Verkligheten" är i ständig förändring då vi i våra sociala interaktioner omförhandlar och kommer överens om en rådande verklighetsbild. Socialkonstruktionismen intresserar sig följaktligen för ovan nämnda interaktioner och processer eftersom dessa ligger till grund för hur vi uppfattar samt upplever hur saker och ting är. Perspektivet har även ett intresse för de konsekvenser som följer rådande verklighetskonstruktioner (Jönson, 2010:17). En grundläggande aspekt inom socialkonstruktionismen är språket och språkets betydelse (Wenneberg, 2010:29f). Språket förutsätter ett samspel mellan människor och blir följaktligen socialt betingat. Då kunskap skapas, formuleras och erhålls genom språkliga begrepp är all kunskap socialt konstruerad (ibid.). Vidare betonar socialkonstruktionismen rådande tidsgivna omständigheter eftersom sådan kontextuell förståelse är essentiell för att förstå samhällseliga sociala konstruktioner. Det eftersträvas inte ett verifierande av sann eller falsk kunskap inom socialkonstruktionismen. Istället fokuserar vetenskapsteorin på hur kunskapen socialt producerats och kommit till (ibid.:30).

3.2 Perspektivansatsen

Perspektivansatsen utgår från socialkonstruktionismen och kan användas som ett verktyg för att förstå sociala problem som socialt konstruerade (Jönson, 2010:17). Socialkonstruktionism anses generellt vara en lämplig vetenskaplig utgångspunkt vid undersökandet av sociala problem (Loseke, 2015:8f). Perspektivansatsens definition av vad som utgör ett socialt problem kan förstås utifrån Losekes definition av sociala problem (Jönson, 2010:7f). Losekes (2003) definition grundar sig på fyra antaganden (ibid.:6f). Det första antagandet utgår från att någonting är fel. Själva termen “sociala *problem*” förutsätter ett missförhållande ställt till rådande normer i samhället (ibid.). Det andra antagandet innebär att problemet är av omfattande och återkommande karaktär. Konsekvenserna av problemet ska påverka fler än ett fåtal personer och inte vara engångsföreteelser. Problemets konsekvenser måste således vara på en samhällelig nivå (ibid.). Det tredje antagandet menar att sociala problem är missförhållanden vilka kan förändras av människor (ibid.). Det fjärde och avslutande antagandet konkluderar samtliga nämnda antaganden. Om ett samhälleligt fenomen bedöms vara ett missförhållande, är omfattande, återkommande och kan förebyggas av människor, menar det fjärde antagandet att problemet därför *bör* förebyggas av samhället (ibid.). Vidare redogör Jönson (2010) för olika intresseinriktningar i perspektivansatsen för att studera sociala problem, vilka är relevanta inom den socialkonstruktionistiska teoritraditionen (ibid.:18f). Intresseinriktningarna används med syftet att kartlägga hur det som studeras socialt konstrueras som ett problem utifrån ett spektrum av frågeställningar, vilka innefattar: *vad? vem? hur? var? när? varför?* (ibid.:18f). Frågeställningarna tematiseras i olika begrepp, såsom *aktörer, orsaker, lösningar, konsekvenser och omfattning, karaktär, bärande begrepp och typfallsberättelser* och används under kodningsprocessen i analysförfarandet. Vidare kategoriseras nämnda begrepp i *resonerande* samt *illustrerande komponenter*, varav de fem förstnämnda faller under resonerande, medan de sistnämnda utgör illustrerande komponenter (ibid.:27). Vad de olika teman mer specifikt innebär och hur kodningsprocessen genomfördes beskrivs mer utförligt i metoddelen under rubriken analysförfarande. Jönson skriver vidare hur perspektivansatsen även syftar till att vara ett verktyg inom det sociala arbetets praktik för att identifiera sociala problem och möjliggöra diskussion samt lösningsförhandlande mellan olika aktörer (ibid.:7).

3.3 Claims-making

Claims-making (sv. övers. *anspråksformulering*) är ett begrepp inom socialkonstruktionismen vilket syftar till att skapa förståelse för hur sociala problem framträder och framställs i

samhället (Jönson, 2010:17f). Sociala problem är inte objektivt oberoende av ett samhälle utan existerar endast om samhället erkänner ett socialt fenomen vara ett socialt problem (Blumer, 1971:301f). Missförhållanden i ett samhälle kan därför föreligga samtidigt som endast ett fåtal av dessa ges status att klassas som sociala problem (ibid.). Det föreligger således i samhället en ständigt pågående process där anspråk på problem selektivt väljs ut och konstrueras som sociala problem (ibid.). Loseke (2003) redogör för vikten av samhälleligt erkännande och legitimerande om anspråk ska ge status som sociala problem (ibid.:27). När ett anspråk görs måste individer i samhället, vilket Loseke benämner som *publik* (eng. övers. *audiences*), övertygas om att det som gjorts anspråk på har karaktären av ett socialt problem. Vidare behöver inte samtliga i samhället övertygas för att ett anspråk ska legitimeras utan olika anspråk riktar sig till olika publikgrupper (ibid.:27f). Inom anspråkssfären är inte sanningen rörande sociala problem relevant, istället är det vad publiken uppfattar vara sant som är av vikt (ibid.:35). Utifrån detta resonemang redogör Loseke för begreppet *trovärdighetshierarkier* (eng. övers. *hierarchy of credibility*). Anspråksformulerare utgör en mångfacetterad grupp i samhället och innefattar bland annat vetenskapliga, religiösa, politiska och marknadsaktörer. Beroende på det specifika samhällets normer och konstruktioner om vad som bör klassas vara betydelsefull och "sann" kunskap tillskrivs anspråksformulerare olika grader av trovärdighet. Detta skapar en hierarki för vad som bör anses trovärdigt samt falskt. I dagens samhälle är vetenskapliga aktörer högst på trovärdighetshierarkien och deras anspråk rörande sociala problem tillskrivs följaktligen störst trovärdighet (ibid.:35ff). Blumer (1971) redogör för hur konstruerandet av sociala problem sker på flertalet samhällseliga arenor och av flertalet aktörer exempelvis inom politiken, inflytelserika företag, aktivistgrupper samt media, där ett specifikt narrativ om vad som bör anses vara sociala problem kan gynna specifika intressenter (ibid.:301f). Vidare menar Blumer, likt Loseke (2003), att problemet efter erkännandet även måste legitimeras av samhället om det ska anses som seriöst och få beviljat främjande insatser. Legitimerandet kan göras av flertalet anspråksformulerare varav de främsta är media, civilsamhället samt akademiska och lagstiftande institutioner (Blumer, 1971:303). Genom att nämnda anspråksformulerare uppmärksammar och konstruerar sociala fenomen som sociala problem ökar sannolikheten att dessa legitimeras och accepteras som sådana av samhället. Däremot är det inte nödvändigtvis så att om en nämnd anspråksformulerare uppmärksammar något som ett socialt problem, att samhället då accepterar och legitimerar denna status. Det kan likväl få motsatt effekt, varav samhället nekar anspråket (ibid.). En förförståelse av det kontextuella sammanhanget blir av vikt för att

erhålla förståelse rörande aktörers anspråk då det kan råda både kulturella samt semantiska distinktioner mellan denne och forskaren (Loseke, 2015:12).

4. Metod

4.1 Metodval

Ahrne och Svensson (2015) skriver att samhällsvetenskaplig forskning söker kunskap om hur samhälleliga fenomen bland annat uppkommer, förändras, fungerar och påverkar människor. Ett sätt för samhällsvetenskapen att studera sådana fenomen är genom att använda sig av dokument och tolka dess innehåll (ibid.:8). Boréus (2015) redogör för hur texter är en integrerad del i det moderna samhället och således påverkar samhället. Hur samhälleliga fenomen belyses och konstrueras i texter påverkar och formar människors föreställningar om hur samhället ser ut och önskvärda ideal, samt relationer och samspel mellan individer (ibid.:157f). Bryman (2011) redogör för massmedieprodukter i vilken tidningar ingår som en källa för dokumentanalys. För att sådana källor ska kunna undersökas utifrån en kvalitativ ansats förutsätter det ett sökande och identifierande av diverse teman i källorna (ibid.:498). Då studien undersöker hur valda tidningar konstruerar tiggeri och EU-migranter utifrån ett problemperspektiv anses en kvalitativ dokumentanalys väl lämpad i relation till studiens syfte. Texten i artiklarna kommer att utgöra studiens centrala fokus. Det är vad som framkommer och sägs i texterna som är av vikt för att kunna besvara studiens frågeställning rörande hur EU-migranter och tiggeri konstrueras i artiklarna. Vem som säger vad i texterna framkommer även i dokumentanalysen, detta utgör emellertid inte, som nämnt, studiens huvudsakliga fokus utan tjänar syftet att klargöra för läsaren vem som säger vad. Studien ämnar undersöka hur nyhetsmedier, i detta fall tidningar (Sydsvenska Dagbladet och Expressen), beskrev och framställde Romska EU-migranter och tiggeri som sociala problem. Eftersom vi har undersökt artiklar utifrån en perspektivansats har vi haft en förförståelse av det som skrivs i artiklarna som sociala problem (Jönson, 2010). Denna förförståelse har vi aktivt burit med oss under undersökningens gång och studien har således en hermeneutisk ansats (Bryman, 2011:507). Vidare skriver Bryman att när man analyserar en text med en hermeneutisk ansats måste detta göras utifrån det perspektiv som författaren har haft, varpå den historiska och sociala kontexten blir av största vikt (ibid.:507). Detta har tagits hänsyn till under undersökningens gång. En medvetenhet om att båda våra utvalda tidningar ägs av Bonnier AB och således utgår från liknande perspektiv är därför av vikt. Tidningarna uppger sig ha liberala värderingar och synsätt men betonar sig fortfarande vara partipolitiskt obundna.

Denna historiska kontext har en påverkan på hur anställda journalister redogör för verkligheten. Kunskap om det allmänna opinionsklimatet under perioden vi undersökt var viktig för att tolka och förstå artiklarnas innebörd på det sätt författarna menar – den sociala kontexten blir således betydelsefull.

Undersökningen grundade sig i de konstruktioner som identifierades i artiklarna, vilka är rotade i journalisternas tolkningar av verkligheten. Hur tiggeri och EU-migranter konstruerades i tidningarna är således färgat av journalisternas uppfattningar om dessa sociala fenomen och blir deras subjektiva sociala konstruktioner av verkligheten. Empirin anses därför inte vara objektivt oberoende av sociala interaktioner, utan istället en social konstruktion av dessa interaktioner, som vi genom vårt språk ständigt reproducerar (Bryman, 2011:341).

4.2 Urval

Lind (2014) redogör för hur urval inom kvalitativ och kvantitativ forskning är av olika karaktär. Inom kvantitativ forskning är representativitet en viktig aspekt rörande urvalet, då resultaten ämnas generaliseras. Inom kvalitativ forskning arbetar man istället vanligtvis med ett begränsat antal undersökningsenheter då det eftersträvar hög relevans i förhållande till de forskningsfrågor som ställs (ibid.:129f). Urval som rör undersökningsenheter, i denna studie artiklar från Sydsvenska Dagbladet och Expressen, benämns som ett *teoretiskt grundat urval* på grund av den tydliga förankring undersökningsenheterna har i forskningsfrågorna (ibid.). Eftersom det i urvalet föreligger en tydlig relevans och förankring i forskningsfrågorna är vårt teoretiskt grundade urval det Bryman (2011) benämner som *målstyrt urval* (ibid.:350f). Bryman redogör för att när man inom kvalitativ forskning använder sig av styrda urval – såsom målstyrt urval – tenderar detta att göras på mer än en nivå (ibid.). Vår undersökning utgår från urval efter heterogenitet och homogenitet. Det heterogena urvalet är att artiklarna kommer från två olika tidningar och det homogena urvalet grundar sig i det gemensamma fenomenet som undersöks: tiggeri och romska EU-migranter. Det homogena perspektivet är även att vi har valt ut en specifik tidsram inom vilken artiklarna är publicerade.

Sydsvenska Dagbladet och Expressen utgör två av Sveriges största tidningar. Jönsson (2014) skriver att Sydsvenska Dagbladet hade mer än en halv miljon besök på sin digitala mobilapplikation under en vecka sommaren år 2014 och Expressen skriver på sin hemsida att

de dagligen når ut till 1,6 miljoner läsare (Expressen, 2017). Hur dessa två tidningar valde att skriva om tiggeri och EU-migranter under första halvåret år 2015 lästes således av en stor del av Sveriges population. Bakomliggande strategi rörande valet av nämnda tidningar har gjorts efter två urvalskriterier. Dels avgränsades studien till att undersöka tidningar från södra Sverige då studiens författare själva är från denna del av landet och är således mer insatta i tidningar från denna region. Dels avgränsades studien till två tidningar, Sydsvenska Dagbladet och Expressen, som en följd av att vi upplevde en mättnad efter att initialt jämfört dessa två tidningar. Det framkom tidigt i processen att artiklarna i båda tidningarna under nämnda tidsperiod redogjorde för samma problematik och på ett liknande sätt. En vidare undersökning av andra tidningar från södra Sverige bedömdes därför vara av mindre relevans för studiens syfte, vilket följaktligen innebar en avgränsning till Sydsvenska Dagbladet och Expressen.

Under årsskiftet 2014–2015 och fortgående under år 2015 upplevde vi, studiens författare, det finnas en påtaglig allmän diskussion samt varierande mediala opinioner rörande tiggeri och EU-migranter. Tiggeri och EU-migranter som sociala problem var även ett återkommande tema i de diskussioner som fördes på Socialhögskolan under denna tidsperiod. Vi har därför på grundval av detta valt att i metodavsnittet avgränsa oss till denna period (1:a januari - 31:a maj år 2015); men även eftersom vi upplever att tiggeri och EU-migrationsdebatten avtagit som en följd av en växande flyktingkris i mellanöstern och en mer global migrationsdebatt.

Studien har undersökt nyhetsartiklar eftersom de till skillnad från debattartiklar och ledarsidor syftar till att förmedla en mer objektiv bild av verkligheten. Antalet artiklar från respektive tidning som utgör empirin är sex från Expressen samt nio från Sydsvenska Dagbladet. Orsaken till olikheten i antal artiklar beror på att Sydsvenska Dagbladet skrev en serie korta artiklar vilka samtliga berörde samma ämne. Samtliga av dessa artiklar valdes därför att inkluderas som empiri. Tidningarna har därför, trots olik antal artiklar, ungefärlig lika textkvantitet. Denna likhet i textkvantitet och artikeltyp underlättade även vår jämförelse mellan tidningarna. Studiens val av kvälls- respektive dagstidningsartiklar som empiri gjordes med syftet att identifiera föreliggande skillnader. Sådana skillnader förekom emellertid sällan och var av mindre natur och bedömdes följaktligen inte vara relevanta att inkludera i en frågeställning eller nämna i studiens resultat.

4.3 Källkritik

Bryman (2011) redogör för massmedieprodukter i vilka tidningar ingår som en källa för dokumentanalys. För att sådana källor ska kunna undersökas utifrån en kvalitativ ansats förutsätter det ett sökande och identifierande av diverse teman i källorna (ibid.:498). Vidare redogör Bryman (2011) för Scotts fyra bedömningskriterier rörande dokumentets kvalitet. Det första av dessa kriterier rör dokumentens *autenticitet* – kan materialet anses vara äkta och dess ursprung tydligt? (Bryman, 2011:489). Autenticitetskravet utgör ibland ett problem rörande medieprodukter eftersom det kan vara svårt att erhålla information om vilka det är som står bakom artiklarna. Framförallt görs detta påtagligt i vårt fall då vi har undersökt nyhetsartiklar. Oklarhet rörande upphovsmännen bakom artiklarna gör det svårt att veta om man kan lita på att det som skrivs är sanningsenligt (ibid.:499). Det andra kriteriet rör materialets *trovärdighet* – föreligger det några felaktigheter eller förvrängningar? Då studien undersöker nyhetsartiklar blir det av vikt att inte förutsätta att det som står skrivet är objektivt sant, utan att vidhålla en kritisk inställning till det publicerade materialet. Det tredje kriteriet berör *representativitet* – bör materialet anses typiskt i förhållande till den kategori det tillhör?

Representativitetskriteriet tenderar att vara mindre viktigt i analyserandet av tidningsartiklar då man genom detta har en högre grad av kontroll över den population från vilken man hämtar sitt urval. För oss var detta aktuellt då vi har undersökt två stora nyhetstidningar. Ett hänsynstagande till kontextuella faktorer blev även av vikt för att bedöma om vårt empiriska material skulle anses som representativt (ibid.). Det fjärde avslutande kriteriet behandlar materialets *meningsfullhet* – bedöms materialet vara tydligt och begripligt? (ibid.:489). Detta kriterium har i studien tagits hänsyn till under analyserandet av empirin genom en konsekvent uppmärksamhet på eventuella oklarheter och diffusa resonemang, vilka kunnat påverka studiens resultat.

4.4 Metodens tillförlitlighet

Då studien har en kvalitativ ansats är en diskussion om begreppen validitet och reliabilitet komplicerad. Validitet förutsätter att undersökningens resultat är generaliserbara, vilket står i kontrast mot studiens hermeneutiska synsätt där det kontextuella sammanhanget är väsentligt för studiens resultat (Bryman, 2011:351f). Reliabilitet innebär replikerbarhet, vilket studien inte har eftersträvat. Istället belystes de kontextuella omständigheter som rådde när undersökningen genomfördes. Begreppet reliabilitet är därför mindre relevant i en kvalitativ studie än i en kvantitativ (ibid.). Däremot är begreppen trovärdighet och autenticitet, som nämnts ovan under källkritik, centrala aspekter när man kvalitativt undersöker dokument

(ibid.:489). I vårt fall blev det relevant att ha en kritisk hållning till om det som stod i nyhetsartiklarna var korrekt eller om det förelåg felaktigheter i texten som påverkade artiklarnas trovärdighet. Artiklarnas äkthet blev även det, ovan nämnt autenticitet under källkritik, relevant framförallt då vi arbetade med nyhetsartiklar eftersom denna typ av dokumentets ursprung och tillförlitlighet tenderar att vara oklar. Bryman (2011) skriver emellertid om hur begreppen reliabilitet och validitet har anpassats för kvalitativ forskning. Respektive begrepp delas upp i två termer: *extern/intern reliabilitet* samt *extern/intern validitet* (ibid.:352). *Extern reliabilitet* innebär i vilken utsträckning en undersökning är replikerbar. Som ovan nämnt är det svårt att replikera en kvalitativ studie då det inte går att “frysa” en social miljö och [...] sociala betingelser” (ibid.:352). Däremot går det som kvalitativ forskare att söka efterlikna tidigare kvalitativa undersökningar genom att åta sig en liknande social roll som föregående forskare haft (ibid.). *Intern reliabilitet* förutsätter en konsensus hos forskargruppen rörande hur insamlad empiri ska tolkas och förstås – vilket är av vikt inom kvalitativ forskning då forskarens subjektivitet spelar en central roll för studiens resultat (ibid.). Rörande *extern validitet* är detta ett problem för kvalitativa undersökningar eftersom termen förutsätter ett generaliserande av kvalitativa studiers resultat till andra sociala miljöer och kontexter; vilket inom kvalitativ forskning inte anses relevant eller önskvärt (ibid.). *Intern validitet* innebär att de observationer som görs överensstämmer med de begrepp och teoretiska idéer som forskaren utvecklar under undersökningens gång. Den interna validiteten anses generellt vara en styrka inom kvalitativ forskning där ett djupare, mer långtgående fokus i empirin eftersträvas än i kvantitativa undersökningar (ibid.).

Då vi har undersökt dokument (tidningsartiklar) publicerade inom en specifik tidsperiod är det som står skrivet i dokumenten konstant (såvida inte de blir redigerade). Studiens författare var emellertid påverkade av sin sociala kontext vilket följaktligen påverkat hur empirin tolkats och förstås. Således kan det i studien förstås som att den externa reliabiliteten påverkats av den interna reliabiliteten – även om dokumenten som undersökts förblir oförändrade är de som studerar dokumenten bundna till och påverkade av sin specifika sociala kontext. Genom att vi under en längre period arbetat med att tolka och söka förstå vår empiri har studien säkerställt en hög grad av korrelation mellan begrepp och tolkningar – varefter studiens interna validitet stärkts (Bryman, 2011:352). Det begränsade urvalet av artiklar gör generalisering till andra sociala miljöer svårt och studien eftersträvade inte heller en hög grad av generaliserbarhet. Den externa validiteten har således liten relevans för studien (ibid.).

4.5 Analysförfarande

Problemperspektiv

Studien har haft en perspektivansats och det som undersökts är problemperspektiv; perspektiv på sociala problem. Problemperspektivet innebär flertalet aspekter på problemet, vilket i denna studie innefattat *orsaker, konsekvenser, lösningar, aktörer, karaktär* samt *bärande begrepp* och *typfallsberättelser* (Jönson, 2010:25f, 28ff). Empirin har kodats utifrån nämnda aspekter med syftet att synliggöra och kartlägga hur romska EU-migranternas tiggeri konstruerades som ett socialt problem. Under kodningsprocessen blev det distinkt märkbart hur samtliga aspekter var nära besläktade och i flera fall sammanlänkade. Detta gjorde det stundom svårt att göra skillnad mellan de olika aspekterna.

Problemets aktörer

Aktörsaspekten redogör dels för vem som ges anspråk rörande problemet och vem det i problemet talas om. Denna distinktion delas upp i två termer: *utsagans aktörer* respektive *utsägandets aktörer*. Den förstnämnda innefattar de som beskrivs i problemet medan den sistnämnda utgör de som beskriver problemet (anspråksformulerare) (Jönson, 2010:32f). Problembeskrivningar tenderar att vara av dramatisk karaktär och innefatta skilda karaktär- och rollgestaltningar. Dessa gestaltningar tenderar att spegla goda och onda samhällsideal varpå aktörsaspekten blir av dramaturgisk natur (ibid.:33f). Under analysens gång var aktörer en av de aspekter som kodades tidigast i varje artikel. Detta arbetssätt underlättade ett tidigt identifierande av anspråksformulerare och andra centrala aktörer vilka blev centrala för studien.

Problemets orsaker

Denna aspekt syftar till att kartlägga de utsagor som redogör för vad problemet beror på. Sociala problems orsaker kan identifieras på olika nivåer i samhället och även i länkar mellan dessa nivåer. Orsakerna till problemen kan vara såväl uttalade som outtalade (Jönson, 2010:28). Det föreligger två motsatta termer rörande sociala problems orsaker: *voluntarism* och *determinism* (ibid.:29f). Den förstnämnda belyser individen och dennes fria vilja och därmed samtidigt ansvar och skuld för sitt handlande. Determinism betonar istället det kontextuella sammanhangets påverkan på individen och understryker strukturella faktorerens betydelse (ibid.). Problemets orsaker utgjorde även en aspekt som kodades initialt under analysförfarandet. Det framkom tydligt under analysförfarandets tidiga skede hur de orsaksförklaringar till problemet som angavs i artiklarna hänvisade till och följaktligen

synliggjorde centrala aktörer. Detta blev anledningen till varför orsaksförklaringar blev en aspekt vilken förekom tidigt i analysen. Samtidigt visades aspekten även vara nära länkad och i flera fall integrerad med problemets lösningsförslag. Lösningsförslag blev således följande aspekt i analys-schemat.

Problemets lösningar

När aktörer föreslår och stundom kräver åtgärder och lösningar anses detta ofta utgöra en form av claims-making, eftersom ett åtgärdskrav legitimerar det sociala problemets status (Jönson, 2010:31). Lösningar på sociala problem är mångfacetterade och utgörs av flertalet aspekter: "Vad måste göras? Vad ska uppnås? [...] önskat framtida läge [...] Vilka ska involveras i lösandet av problemet?" (ibid.:31f). Vidare spelar det även roll vem som blir huvudsakliga aktörer i lösningen av problemet eftersom det påverkar hur samhällets resurser mobiliseras (ibid.:32). Det blev påtagligt under kodningen av empirin hur aktörer, som ovan nämnt, är en nära besläktad aspekt till lösningsaspekten då varje lösningsförslag innebar ett belysande av dels utsagens aktörer, dels utsägandets aktörer. Det framkom även ett distinkt samband mellan lösningsförslag och orsaksförklaringar, då båda dessa aspekter tenderade att synliggöra varandra.

Problemets konsekvenser och omfattning

De aktörer som argumenterar för förändring tenderar att understryka den skada som det aktuella problemet orsakar. Aspekterna *konsekvenser och omfattning* syftar till att kartlägga vilka det är som drabbas, hur de drabbas och vad det aktuella problemet faktiskt gör utifrån hur det beskrivs och framställs. Utsagor om ett socialt problems konsekvenser och omfattning är därför nära sammanflätat med problemets karaktär. Konsekvenserna kan dels ta sig uttryck på olika samhällsliga nivåer, dels vara både kort- och långsiktiga (Jönson, 2010:30). Genomgående i artiklarna beskrevs problemets konsekvenser och omfattning varefter denna aspekt blev relevant för studiens syfte och en central komponent i analys-schemat.

Problemets karaktär

Ett socialt problems karaktär belyser vad problemet egentligen handlar om, vilket typ av problem det beskrivs vara samt vad problemet anses vara ett uttryck för (Jönson, 2010:27). Vidare innebär karaktärsaspekten hur problemet anses vara länkadt med andra sociala problem samt om det har någon kärnproblematik. Ett socialt problems karaktär konstrueras även utifrån på vilken samhällslig nivå det placeras av anspråksformuleraren (ibid.:28). Det visade

sig under analysförfarandet hur karaktärsaspekten kunde förstås vara en sammanfattning av ovan nämnda aspekter. Det blev därför naturligt att placera den efter nämnda fyra aspekter.

Problemets bärande begrepp

I konstruerandet av sociala problem utgör illustrationer en viktig aspekt för att styrka problemformuleringen. En typ av illustration är *bärande begrepp* vilka används repetitivt med syftet att avgränsa och definiera problemet. Bärande begrepp utgör en central del i de beskrivningar som görs av problemet samtidigt som begreppen styrker problemets samhälleliga legitimitet (Jönson, 2010:34f). Efter att de resonerande aspekterna kodats och analyserats gick det att identifiera föreliggande bärande begrepp, vilka användes genomgående i artiklarna för att beskriva problemet.

Problemets typfallsberättelser

Typfallsberättelser används för att personifiera sociala problem, genom att belysa problemet utifrån en utsatt individs perspektiv. Det kan dels röra sig om typiska fallbeskrivningar, dels kan typfallsberättelser ta sig uttryck genom bilder. Vidare är typfallsberättelser en teknik som bland annat massmedier och politiker använder när de skriver och talar om sociala problem. Genom denna teknik kan man på ett mer personligt plan beröra och påverka samhällets bild av det sociala problemet (Jönson, 2010:35f). Majoriteten av valda artiklar hade bilder vilka på något vis illustrerade problemet varefter typfallsberättelser blev den avslutande aspekten i analys-schemat.

4.6 Kritik av analysmodell

Jönsons (2010) analytiska schema besvarar *hur* sociala fenomen kan förstås konstrueras som sociala problem. Det framkommer emellertid inte från denna analysmodell *varför* sociala fenomen konstrueras som sociala problem. En historisk kontextuell förståelse för varför exempelvis EU-migranter beskrivs och framställs på ett specifikt sätt ges inte av perspektivansatsen utan förblir obesvarad. Detta blir således en kritik gentemot Jönsons (ibid.) analysmodell.

4.7 Etiska överväganden

Vi har studerat offentligt publicerade artiklar från två av Sveriges största tidningar och materialet har således redan blivit publicerat med berörda individers samtycke. Bryman (2011) redogör för samtyckeskravet vilket förutsätter undersökningspersoner med en vilja att

antingen välja att delta eller avstå (ibid.:135ff). Då vi i vår undersökning inte har haft kontakt med intervjupersoner eller genomfört en observationsstudie bedöms en vidare etisk diskussion rörande samtyckeskravet därför vara irrelevant. Detsamma gäller aspekten rörande respekt och integritet i förhållande till enskilda individer samt informationskravet (ibid.:131ff). Empirin vi erhållit för vår undersökning utgörs som ovan nämnt av offentligt publicerade dokument och den information vi tar del av är redan publicerad med samtycke från berörda individer. Däremot föreligger det en etisk aspekt som blir aktuell när man undersöker offentligt publicerade dokument. Bryman redogör för etik i relation till undersökningens kvalitet (ibid.:139). Vi har i vår studie utgått från en perspektivansats och därmed haft en förförståelse för det vi undersökt som sociala problem. I frågeställningarna har vi utgått från utvalda teman vilka vi kritiskt granskat materialet utifrån. Vi har således haft föreställningar om det vi analyserat och risken finns följaktligen att vi endast har reproducerat dessa föreställningar. Detta har vi tagit hänsyn till under kodningsprocessens och analysens gång.

4.8 Arbetsfördelning

Denna studie har författats och genomförts av de på titelbladet nämnda författarna. Undersökningen har grundat sig på en kvalitativ dokumentanalys av tidningsartiklar och empirin har sökts efter och inhämtats gemensamt av studiens författare. Även samtlig tidigare forskning har sökts efter och inhämtats gemensamt. Studiens valda empiri kodade därefter studiens författare tillsammans vilket möjliggjorde för intressanta diskussioner rörande resultat- och analysdelens innehåll och utformning. Det faktiska skrivandet av studien gjordes ömsesidigt av båda studiens författare. Det gemensamma författandet skedde parallellt med att författarna utbytte konstruktiva resonemang och idéer rörande studiens olika avsnitt. Detta arbetssätt innebar ett gemensamt perspektiv på undersökningen och följaktligen ett lättare bibehållande av en röd tråd genom studien.

5. Analys och Resultat

5.1 Aktörer

Media är en framträdande anspråksformulerare i förhållande till att legitimera sociala problems status i samhället (Blumer, 1971:303). Utifrån Blumers resonemang kan det förstås som att eftersom anspråket på tiggeri som ett socialt problem belystes så omfattande i media under den här perioden (1:a januari – 31:a maj 2015) legitimerades problemets status i samhället som seriös, varefter det stora antalet lösningsförslag är logiskt. Sociala problem

konstrueras på flertalet arenor i samhället och av ett flertal aktörer, däribland inom politiken och media (ibid.:301f). I samtliga artiklar görs anspråk på tiggeri som socialt problem främst av politiska aktörer men det görs även anspråk av aktörer från ideella organisationer, kyrkan samt juridiska aktörer. De senares anspråk framträder emellertid endast vid ett fåtal tillfällen i artiklarna. Anspråksformuleringarna görs tillgängliga för samhället genom att bland annat massmedia legitimerar anspråken (jfr Blumer, 1971:301ff; Loseke, 2003:27). I denna studie kan det förstås som att Sydsvenska Dagbladet och Expressen legitimerar nämnda aktörers anspråk på tiggeriproblematiken. Loseke (2003) skriver att anspråk på sociala problem görs med syftet att övertyga en samhällelig publik om dessa problems betydelse (ibid.:27). Politikernas olika anspråk på tiggeriproblematiken kan därför förstås vara en strategi att övertyga delar av den samhälleliga publiken att just deras anspråk bör anses trovärdiga och utav vikt. Loseke redogör vidare för hur anspråk sällan riktar sig till den totala publiken i samhället. Istället försöker anspråksformuleraren övertyga specifika delar av publiken som har ett intresse i den karaktärisering av problemet anspråket gör (ibid.). I samtliga artiklar görs detta då politiker genom sina lösningsförslag gör specifika anspråk på tiggeriproblematiken vilka kan förstås rikta sig till den röstberättigade publiken med liknande politiska och ideologiska värderingar. Exempelvis kan Moderaternas och Sverigedemokraternas mer preventiva anspråk på tiggeri förstås söka bekräftelse av en viss del av publiken: “vi kan inte ta ekonomiskt ansvar för människor från andra länder [...] sade Torbjörn Tegnhammar (M)” (Sydsvenskan 5), “Sverigedemokraterna vill förbjuda det hitresta tiggeriet och vill att den som kommit till Sverige för att tigga ska utvisas” (Expressen 3). Detta kan jämföras med Vänsterpartiets, Socialdemokraternas och Miljöpartiets inkluderande anspråk vilket kan tolkas rikta sig mot den del av publiken med en mer vänsterideologisk hållning: “i vanlig ordning väljer M att slå mot de fattiga i stället för att bekämpa fattigdomen, säger [Vänsterpartiets Christina Høj Larsen]” (Expressen 4), “Socialdemokraterna svarar att användningen av EU-medel för att stötta romsk inkludering har ökat, men det finns fortfarande utrymme att göra mer betonar partiet” (Expressen 3), “Miljöpartiet vill att det ska bli enklare att registreras som arbetssökande och kunna söka arbete” (ibid.). Att partier söker bekräftelse för sina anspråk av en viss publik kan även förstås utifrån det Loseke (2003) benämner som trovärdighetshierakin (ibid.:35ff). Anspråk har ingen anknytning med “sanningen” utan tillskrivs trovärdighet utifrån vad anspråksformuleraren representerar (ibid.). Politikens trovärdighet kan därför förstås variera beroende på publikens ideologi, jämfört med vetenskapliga anspråk vilka tenderar anses trovärdigt av hela den samhälleliga publiken (ibid.). Politikens anspråk på tiggeri i artiklarna ges därför olika grad av trovärdighet beroende på vilken del av publiken

som läser. I artiklarna framkommer det emellertid inga anspråk av romska EU-migranter på tiggeri. Istället är denna grupp föremål för andra aktörers anspråk på deras sociala problematik varefter romska EU-migranter inte är anspråksformulerare.

Jönson (2010) redogör för begreppet utsagens aktörer vilket beskriver de individer, kategorier eller institutioner som texten fokuserar på (ibid.:32). I samtliga artiklar är romska EU-migranter som tigger centrala aktörer då det är denna grupp som i anspråksformuleringarna konstrueras som sociala problem. Tiggande romska EU-migranter blir därför utsagens aktörer. Vidare redogör Jönson för utsägandets aktörer vilka är de anspråksformulerare som beskriver utsagens aktörer (romska EU-migranter) (ibid.:32f). I artiklarna framträder sådana aktörer vilka har skilda uppfattningar av tiggeri som socialt problem. Dessa aktörer konstruerar tiggeriproblematiken på olika sätt och blir genom det anspråksformulerare. Jönson (ibid.) skriver att det i problembeskrivningar tenderar att finnas dramatiska och idealtypiska konstruktioner av karaktärer. Sådana konstruktioner tar sig ofta uttryck i beskrivningar av ett offer, svag utan skuld, samt en förövare, vilken är stark och omoralisk (ibid.:33).

Konstruerandet av tiggeri och tiggare som sociala problem i artiklarna kan därför förstås vara av dramaturgisk karaktär. I de artiklar som redogör för den norska kontexten konstrueras det bland annat en verklighet där tiggande romska EU-migranter samt de individer som försöker hjälpa dem gestaltas som förövare (jfr Sydsvenskan 1, 2, 3). Detta då det i artiklarna görs anspråk på ett kriminaliserande av båda dessa handlingar: "ett nationellt förbud mot att tigga och att bistå tiggare [...]. Maxstraffet skulle vara ett års fängelse" (Sydsvenskan 3). Ett voluntaristiskt orsaksförklarande fördelar skuld och ansvar till den enskilde individen och konstruerar dennes handlande som omoraliskt (Jönson, 2010:29, 33). Konstruktioner av tiggare som förövare kan således förstås i samband med ett voluntaristiskt orsaksförklarande, då den enskilde tiggaren skuldbeläggs för sitt handlande. Sådana konstruktioner får konsekvensen att romska EU-migranter gestaltas som omoraliska förövare i samhället. När artiklarna skriver om romska EU-migranters tiggande utifrån en norsk kontext framträder ytterligare aktörskonstruktioner i vilka tiggare istället kan förstås gestaltas som offer. Genom att argumentera i termer som "[...] kriminalisering av medmännisklighet" (Sydsvenskan 1), "[...] kan inte förbjuda fattigdom [...] kan inte straffa grundläggande medmännisklighet" (Sydsvenskan 3) görs det istället anspråk på tiggeriproblematiken vilket kan tolkas vara rotat i deterministiska orsaksförklaringar. Romska EU-migranter konstrueras som offer för rådande omständigheter vilket tvingar dem till att tigga, de gestaltas således utan skuld och ansvar för deras sociala problematik. Utifrån Jönsons dramaturgiska roller konstrueras hjälpande civila

följaktligen som goda ideal (Jönson, 2010:29, 33): “Det är inte kriminellt att erbjuda någon en kopp varm choklad eller ett mål mat” (Sydsvenskan 1).

I en svensk kontext görs det i flertalet artiklar anspråk på och diskuteras kring att kriminalisera det organiserade tiggeriet snarare än ett allmänt tiggeriförbud (jfr Sydsvenskan 6, 7, 8). Blumer (1971) redogör för att när anspråk reproduceras i bland annat media legitimeras anspråkets status i samhället (ibid.:303). Det kan därför förstås som att när politiska aktörer återkommande i artiklarna gör anspråk på det organiserade tiggeriet som ett allvarligare socialt problem än enskilda tiggare, att de följaktligen försöker legitimera detta anspråks status: “de som tigger är utsatta personer, vi vill komma åt dem som utnyttjar situationen” (Sydsvenskan 6). Genom att upprepande använda begrepp såsom *utsatthet*, *utsatta människor* och *utnyttjande av fattiga* (jfr Sydsvenskan 4, 6, 7) kan det utifrån Jönsons (2010) resonemang förstås som att tiggarna konstrueras som offer – svaga och utan skuld – för kriminalitet. Detta medan de individer som organiserar tiggeriet framställs som starka och omoraliska förövare (ibid.:33).

Enligt Jönson (2010) är en intressant aspekt i dramaturgialyserandet hur gestaltningar av roller och karaktärer kan övertyga människor att uppfatta sociala problem på ett visst sätt (ibid.:33f). I en av artiklarna belyses en undersökning i vilken “hälften av de svarande [ansåg] att förbud mot tiggeri är ett bra förslag” (Sydsvenskan 8). Vidare skrivs det i artikeln att det råder en oklarhet rörande begreppet organiserat tiggeri och att detta får konsekvenser för samtliga tiggare (ibid.). Hur sociala grupper däribland romer uppfattas och konstrueras i samhället påverkas av hur de språkligt benämns (Chatty, 2015:25). Beroende på vilka begrepp som associeras med samt används för att beskriva romska EU-migranter får således följder och/eller konsekvenser för hur denna sociala grupp uppfattas i samhället (ibid.).

5.2 Orsaker

Tiggeriets orsaker beskrivs i artiklarna bland annat rota sig i de bristfälliga välfärdssystemen i Bulgarien och Rumänien (jfr Sydsvenskan 5, 7; Expressen 1, 3, 5). Artiklarna (ibid.) redogör för att ländernas välfärdsbrister innebär fattiga levnadsförhållanden vilket leder till att en stor del av den romska befolkningen väljer att söka sig till andra länder för att tigga: “Människor kommer hit för att de är fattiga och saknar alternativ [Torbjörn Tegnhammar (M)]”, “Det här handlar om fattiga människor som måste få in pengar på något sätt [Carina Nilsson (S)]”, “[...] det är begripligt att fattiga människor söker inkomster i Sverige [Nils Karlsson (MP)]”

(Sydsvenskan 5), "tiggeri är i första hand Rumäniens problem [Andreas Wessman (Pastor i pingstkyrkan i Malmö)]" (Expressen 1). Rumänien och Bulgarien tillskrivs således i artiklarna skuld för den rådande tiggeriproblematiken i Sverige (jfr Sydsvenskan 5, 7; Expressen 1, 3, 5). Jönson (2010) resonerar kring begreppet deterministiska orsaksförklaringar vilket, ovan nämnt, innebär att den enskilde befrias från skuld och att dennes moral ej ifrågasätts (ibid.:29). I artiklarna kan romska EU-migranternas tiggeri som socialt problem följaktligen förstås beskrivas utifrån deterministiska orsaksförklaringar, där Rumänien och Bulgariens bristande välfärdsförhållanden orsakat romers cirkulära migration och tiggande. Problemets orsaker kan därför förstås vara på en makronivå (Jönson, 2010:28f). Vidare kan följande citat från artiklarna förstås vara lösningsförslag men innebär samtidigt ett konstruerande av deterministiska orsaksförklaringar: "[...] vad [...] ska göras kring fördomar mot romer hemma i Rumänien [TT]" (Sydsvenskan 4), "[...] ställa större krav på Rumänien och Bulgarien [...]" [Carolina Nilsson (Frälsningsarmén)]" (Sydsvenskan 7), "länder som Rumänien och Bulgarien måste vidta kraftfulla åtgärder för att minska de sociala problemen och den utsatthet som ligger till grund för att deras medborgare söker sig till andra EU-länder [Moderaterna]" (Expressen 3). Då artiklarna tenderar att använda deterministiska orsaksförklaringar kan det utifrån Jönsons (2010) resonemang förstås som att den enskilde tiggaren avskrivs skuld för sitt handlande och behåller en moralisk integritet. I två av artiklarna (jfr Sydsvenskan 9; Expressen 6) framkommer detta avskrivande av skuld tydligt när tiggeriproblematiken jämförs med illegala bosättningar. I artiklarna (ibid.) yrkas det på ett kriminaliserande av illegala bosättningar men inte av tiggeri. Jönson (2010) skriver att sociala problems orsaker innebär ett karaktäriserande av problemet (ibid.:28f). Tiggeri kan följaktligen förstås karaktäriseras som ett moraliskt försvarbart socialt problem där den enskilda tiggaren framställs vara utan skuld.

Sedan Bulgarien och Rumänien tilldelades EU-medlemskap år 2007 utgör romer den mest omfattande och fattigaste etniska minoriteten inom EU (Castañeda, 2015:89). I Sydsvenska Dagbladet konstruerar barn-, äldre- och jämställdhetsministern en bild av romer som föremål för diskriminering och fördomar i Rumänien och att denna diskriminering är historiskt förankrad i samtliga EU-medlemsstater: "[...] romer har en lång historia av att mötas av diskriminering i alla EU:s länder" (Sydsvenskan 4). Samtidigt konstruerar Rumäniens socialminister en motsatt bild i vilken romers inhemska diskriminering i Rumänien inte anses föreligga och således vara ett socialt problem: "Det finns ingen diskriminering i Rumänien"

(ibid.). Carrera (2014) belyser emellertid hur den romska populationen i hög utsträckning är utsatta för diskriminering (ibid.:61).

I Sydsvenska Dagbladet och Expressens artiklar framkommer det således centrala konstruktioner av tiggeriets orsaker, vilka pekar på Rumänien och Bulgariens problematiska välfärdssystem samt en historisk och rådande strukturell diskriminering av romer (jfr Sydsvenskan 4, 5, 7; Expressen 1, 3, 5). Detta konstruerande av tiggeriets orsaker har som ovan nämnts även stöd i forskning (jfr Castañeda, 2015; Carrera, 2014). Emellertid framkommer det även en alternativ konstruktion vilken nekar att diskriminering överhuvudtaget skulle förekomma i Rumänien varav inhemska rumänska diskriminering inte beskrivs vara en orsaksförklaring till den svenska tiggeriproblematiken (Sydsvenskan 4). Eftersom orsaksförklaringarna tenderade att genomgående i artiklarna förklaras utifrån determinism bidrog detta till att tiggeri som socialt problem, i linje med Jönson (2010), karaktäriserades som ett strukturellt problem (ibid.:28f).

5.3 Lösningar

Konstruktioner av lösningsförslag utgörs i artiklarna av två huvudsakliga kategorier. Dels föreligger det i artiklarna lösningsförslag vilka syftar till att förbjuda tiggeri samt att kriminalisera ett organiserande av tiggeri. Dels konstrueras alternativa lösningsförslag vilka tar avstånd från ett förbud och kritiserar ett kriminaliserande av det organiserade tiggeriet (jfr Sydsvenskan 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; Expressen 1, 2, 3, 4, 5, 6). Norska regeringens förslag till ett nationellt tiggeri- och medhjälpsförbud var ett återkommande inslag i Sydsvenska Dagbladet under början av 2015 (jfr Sydsvenskan 1, 2, 3): “förbud mot medhjälp till tiggeri [är] nödvändigt även om det kan drabba normmän som bara vill hjälpa till. Det beror på att det är en aktiv handling till stöd för en aktivitet som vi vill ha bort” (Sydsvenskan 1). Norska regeringens lagförslag kan förstås som ett resultat av samhällets negativa konstruktioner av tiggeri. Genomförandet av lagförslaget lades till stor del på individnivå då norska medborgare i förslaget förbjöds hjälpa tiggare. Lagförslaget kan utifrån Jönsons (2010) resonemang om lösningsförslag tolkas fördela dels ansvar, dels skuld till medborgarna samtidigt som det syftar till att förhindra civilt engagemang, då detta bedöms förvärra problemet (ibid.:32).

I en svensk kontext görs det genomgående i artiklarna anspråk på tiggeri som ett socialt problem vilket inte bör lösas med ett förbud. Istället, som ovan nämnt, är ett förbud mot ett organiserande av tiggeri ett återkommande lösningsförslag i artiklarna (jfr Sydsvenskan 6, 8;

Expressen 3, 4, 5, 6;): “det handlar inte om att förbjuda enskilda människor att tigga, utan att kriminalisera organisering av tiggeriet” (Sydsvenskan 6), “förslaget att kriminalisera just det organiserade tiggeriet” (Sydsvenskan 8), “Moderaterna vill inte förbjuda enskilda människor att tigga men vi kan inte acceptera ett omfattande och organiserat tiggeri i hela landet” (Expressen 3). I ett fåtal artiklar framkommer emellertid anspråk på lösningar vilka innebär ett förbud mot enskilda tiggare (jfr Expressen 2, 3, 4): “för en tid sedan föreslog fem moderata riksdagsledamöter ett förbud mot tiggeri [...]. Även Sverigedemokraterna har tidigare presenterat ett förslag om att förbjuda tiggare - utländska tiggare” (Expressen 2). Jönson (2010) skriver att lösningsförslag tenderar att utgöra själva anspråksformuleringens kärnfråga (ibid.:31). Utifrån artiklarnas lösningsförslag på tiggeri respektive ett organiserande av tiggeri kan det förstnämnda förstås vara det Jönson benämner som ett moraliskt försvarbart socialt problem, då åtgärdskravet sällan gör anspråk på ett kriminaliserande; medan det sistnämnda kan tolkas vara moraliskt oförsvarbart eftersom det återkommande yrkas på ett kriminaliserande (ibid.:31f). I lösningsförslag som förespråkar ett kriminaliserande av det organiserade tiggeriet kan det förstås konstrueras en verklighet där ansvar och skuld läggs på de personer som organiserat utnyttjar tiggarna. Detta medan de romska EU-migranter som tigger framställs som fria från skuld och ansvar: “Vi vill komma åt nyckelpersonerna. De som tigger är utsatta personer, vi vill komma åt dem som utnyttjar situationen [Beatrice Ask (M)]” (Sydsvenskan 6), “jag blir givetvis upprörd över vad som tycks vara ett cyniskt utnyttjande av människor i fattigdom. Tiggeri är inte ett brott [...]. Men koppleri är olagligt i Sverige. Människohandel är också olagligt [Veronica Palm (S)]” (Expressen 5). Anspråk på lösningsförslag som syftar till ett kriminaliserande av tiggeri respektive organiserande av tiggeri kan förstås utifrån det Bäckström, Örestig och Persson (2016) benämner som moral economy vilket innebär att det i det svenska välfärdssamhället råder kapitalistiska “rätta” normer av vad som förväntas av medborgaren och att dessa normer anser tiggeri vara en oönskad och ovärdig form av inkomst (ibid.:2).

Genomgående i samtliga av Sydsvenska Dagbladet och Expressens artiklar beskrivs det rådande läget genom ett flertal anspråk på lösningar som otillfredsställande och romska EU-migranternas tiggeri konstrueras som ett socialt problem. Ett nationellt tiggeri- samt organiserat tiggeriförbud framställs även i samtliga av artiklarna emellertid inte vara det Jönson (2010) benämner som ett önskat framtida läge (ibid.:31f): “Vi kan inte förbjuda allt vi inte tycker om [...] säger [norska] Advokatforeningens ordförande” (Sydsvenskan 1), “det [ett nationellt förbud mot tiggeri] är vi inte intresserade av då vi inte tror det är någon lösning på problemet

[Åsa Regnér (S), barn-, äldre- och jämställdhetsminister]” (Sydsvenskan 4), “lösningen är inte att [...] förbjuda tiggeri [Hanna Gedin (V)]” (Sydsvenskan 5), “problemet med fattigdom, hemlöshet, arbetslöshet och diskriminering för utsatta EU-medborgare löses inte med kriminalisering [Maria Ferm (MP)]”, “hur ska man avgöra vad som är en god eller dålig organisering? [...] exempelvis [ägnar sig] Röda Korset i viss mening åt ett organiserat tiggeri. Ska det förbjudas? Jag tycker inte det, säger [Johan Hedin (C)]” (Sydsvenskan 6), “man försöker förbjuda fattigdom men den försvinner inte för att tiggarna försvinner från våra gator [Carolina Nilsson (Frälsningsarmén)]” (Sydsvenskan 7), “det är en sak att tillåta människor att be om pengar, jag vill inte kriminalisera tiggeri [Morgan Johansson (S), justitieminister]” (Sydsvenskan 9), “ett tiggeriförbud är dock inte aktuellt, säger statsminister Stefan Löfven (S) till Aftonbladet: - Att lagstifta mot fattigdom är ett slag i luften” (Expressen 1), “jag tror inte på ett förbud mot organiserandet. Det finns flera skäl till det. För det första är det en stor gränsdragning till vad som är organiserat [...], säger Johan Hedin, Centerpartiets talesperson. Hedin anser att dagens lagstiftning redan är tillräcklig” (Expressen 4), “jag tror inte på den lösningen. Det vore att sopa problemet under mattan. Man använder inte straffrätt på det viset [Martin Valfridsson, nationell samordnare för arbetet med utsatta EES-medborgare]” (Expressen 2).

Anspråk på lösningsförslag som förespråkar förbud och kriminalisering görs genomgående i artiklarna av politiska aktörer, på en makronivå. Åtgärdsförslag kan vara av både långsiktig samt kortsiktig karaktär och vara på olika nivåer (Jönson, 2010:32). Emellertid fördelas det i artiklarna, genom lösningsförslagen, ansvar och skuld på en individnivå, till de personer som anklagas för att organisera tiggeriet. Mot detta framkommer det även i artiklarna anspråk på romska EU-migranternas tiggeri som ett socialt problem orsakat av Rumänien och Bulgariens bristande välfärdssystem (jfr Sydsvenskan 5, 7; Expressen 1, 3, 5). Genom sådana anspråk konstrueras följaktligen lösningen till tiggeriproblematiken vara på en makronivå: “Lösningen på problemen finns inte här i Malmö. Frågan måste hanteras på nationell nivå och man måste genom EU sätta press på Rumänien och Bulgarien att bygga upp ett fungerande välfärdssamhälle även för migranterna [Carina Nilsson (S)]” (Sydsvenskan 5), “fokus borde ligga på att ställa större krav på Rumänien och Bulgarien [Carolina Nilsson (Frälsningsarmén)]” (Sydsvenskan 7), ”Sverige förhandlar med Rumänien om att ta hand om sina utsatta medborgare och vill att landet inrättar en expertgrupp som ser till att pengar som man får från EU når de fattiga [Stefan Löfven (S), statsminister]” (Expressen 1), “Centerpartiet anser att hemländerna har ett ansvar att ta för sina fattiga medborgare som

kommer till andra EU-länder för att tiggare. De vill att pengar som finns inom EU-systemet för att minska fattigdom ska komma de fattiga till del” (Expressen 3). EU gör liknande anspråk på problemet och strävar i sitt lösningsförslag att återintegrera romska EU-migranter i sina ursprungsländer Rumänien och Bulgarien (Carrera, 2014:61). EU:s lösningsförslag kan förstås konstruera ett önskat framtida läge i vilket Bulgarien och Rumänien har tillräckliga välfärdsresurser att sörja för den romska populationen och således förebygga de sociala problem som följer en cirkulär migration.

Vidare skriver Jönson (2010) att det är vanligt förekommande att identifiera ett intressegruppstänkande i de lösningsförslag som ges (ibid.:32). I samtliga artiklar utgör de huvudsakliga anspråksformuleringarna politiska partier och deras åtgärdsförslag kan förstås gynna den partipolitik de företräder. I en av artiklarna gör sig ett sådant intressegruppstänkande påmint i samband med att ett partipolitiskt lösningsförslag från Moderaterna kritiseras: “att tiggare eventuellt skulle kunna tvingas att söka tillstånd, vilket organisationer måste göra vid penninginsamling, är hon [Marika Markovits (Stockholm Stadsmission)] kritisk till. -Då har man hittat ett sätt att förhindra tiggeri. Det funkar inte politiskt att säga att man vill förbjuda tiggeri men här har man hittat ett annat sätt att begränsa möjligheten” (Sydsvenskan 7). Partiernas lösningsförslag kan förstås vara av olika karaktär beroende var på den politiska skalan partiet befinner sig. Denna distinktion kan utifrån Jönsons (2010) ovan nämnda resonemang förstås vara ett resultat av att partierna representerar olika politiska ideologier och värderingar och har således ett specifikt intressegruppstänkande (ibid.:32): “Magnus Olsson (SD) [...] anklagade de andra partierna för att prioritera EU-migranterna framför Malmöborna”, “Sverigedemokraternas Kent Ekeröth anser att förslaget [förbjuda organiserat tiggeri] är ett steg i rätt riktning men ändå otillräckligt: - För att råda bot på problematiken måste man införa visumkrav från vissa länder, utöka befogenheterna för ordningsvakter och förenkla reglerna för avhysning” (Expressen 4), “Hanna Gedin (V) tyckte att Malmö bör ta ett ökat ansvar. Lösningen är inte att riva läger och förbjuda tiggeri. V har föreslagit att kommunens ska bistå med vatten, renhållning och toaletter. Hon ansåg att det verkliga problemet är ökade sociala klyftor” (Sydsvenskan 5), “Vänsterpartiet anser att problemet också måste angripas genom att bekämpa fattigdomen i Europa” (Expressen 4), “Det här är människor som är extremt utsatta, de ska ha vårt skydd, de ska få hjälp och stöd, säger Henriksson [KD]” (ibid.). Konstruktioner av sociala problem görs utifrån specifika narrativ vilka tjänar syftet att gynna specifika grupper i samhället (Blumer, 1971:301f). Anspråksformuleringar inom politiken kan

följaktligen förstås konstruera tiggeriproblematiken utifrån ett partipolitiskt narrativ. Detta eftersom sådana konstruktioner ger bättre förutsättningar för deras lösningsförslag och således gynnar partiets intressegruppstänkande.

5.4 Konsekvenser och omfattning

Jönson (2010) skriver att när man argumenterar för förändring understryks det ofta att det rådande problemet orsakar oacceptabel skada (ibid.:30). I en av artiklarna (Sydsvenskan 5) beskrivs en sådan oacceptabel skada vara att tiggeriet tar av samhällets resurser vilka egentligen borde läggas på medborgarna: “Vi har massarbetslöshet och stora sociala kostnader. Malmöborna måste prioriteras framför folk från andra länder [Magnus Olsson (SD)]”, “Vi har redan många fattiga, hemlösa och arbetslösa människor i Sverige. Först och främst måste vi hjälpa vår egen befolkning [Lisbeth Persson Ekström (SD)]”, “Vi kan inte ta ekonomiskt ansvar för människor från andra länder när vi samtidigt har egen social problematik [Torbjörn Tegnhamar (M)]” (ibid.). I artikeln kan det tolkas som att romska EU-migranternas tiggande konstrueras som en sekundär problematik. Chatty (2015) redogör för språkets betydelse i konstruktioner av sociala grupper, hur sociala grupper benämns i samhället påverkar vilka rättigheter de erhåller av samhället (ibid.: 26f). Genom att begreppen *EU-migranterna* och *människor från andra länder* ställs emot begrepp såsom *malmöborna* samt *vår egen befolkning* kan det förstås skapas en polariserande kontext där romska EU-migranter konstrueras som något negativt och deras sociala problematik som en oacceptabel belastning på den svenska välfärden (Sydsvenskan 5). När EU-migranter prioriteras före malmöbor argumenteras detta få konsekvenser på samhället eftersom det redan råder massarbetslöshet och stora sociala kostnader. Tiggeriproblematiken kan därför utifrån Jönsons (2010) problemperspektiv förstås konstrueras som ett hot mot den svenska befolkningens välfärd (ibid.:27, 30). Liknande negativa konstruktioner förekom även i det finska samhället som en konsekvens av romska EU-migranternas tiggeri (Roman, 2014:796).

Illegala bosättningar uppges även i artiklarna vara en omfattande konsekvens av romska EU-migranternas tiggeri: “på flera håll runt om i landet har EU-migranter, som kommit hit för att arbeta eller tigga, slagit läger. En del kommuner har med hjälp av polis försökt upplösa lägren, men då har de uppstått någon annanstans och företrädare för fler kommuner har klagat på de saknat rättsliga verktyg för att hantera frågan [TT]” (jfr Sydsvenskan 9; Expressen 6). Illegala bosättningar konstrueras emellertid även vara det Jönson (2010) benämner som en hanterbar konsekvens (ibid.:27): “Ingen svensk får bygga var som helst och då kan man inte göra det om man kommer hit som tillfällig häller, så det måste vi göra någonting åt, säger

Löfven [vår kursivering]” (jfr Sydsvenskan 9; Expressen 6), “parkerna är inte boplatser och jag anser inte att man ska få ockupera andras mark. *Därför har lägret i Pildammsparken tagits bort*, sade Carina Nilsson (S) [vår kursivering]” (Sydsvenskan 5).

Vidare konstrueras även problemet få konsekvenser för de enskilda tiggarna. I artiklarna (jfr Sydsvenskan 4, 5, 6, 7; Expressen 1, 3, 4, 5) beskrivs tiggeriproblematiken innebära att romska EU-migranter hamnar i en utsatt perifer position i samhället: “[...] ett allt växande problem med fler och fler utsatta människor [TT]” (Sydsvenskan 4), “Många sover tillsammans för att minska utsattheten [Marika Markovits (Stockholm Stadsmission)]” (Sydsvenskan 7), “utsatta EU-medborgare [Veronica Palm (S)]” (Expressen 5), “det här är människor som är extremt utsatta [Emma Henriksson (KD)]” (Expressen 4). Denna utsatthet kan i artiklarna vidare förstås vara ett synligt och omfattande problem i samhället: “frågan måste hanteras på nationell nivå [Carina Nilsson (S)]” (Sydsvenskan 5), “tiggeri är ett stort problem [Stefan Löfven (S), statsminister]” (Expressen 6), “de finns numera i hela Sverige: från Vellinge i sydvästligaste Skåne till Kiruna i norr [TT]” (Expressen 2). Vidare belyser Expressen i en artikel att antalet tiggande romska EU-migranter har fördubblats under ett års tid: “på mer än ett år har de fördubblats - till runt 4000 [TT]” (ibid.). Utifrån Jönsons (2010) resonemang om sociala problems omfattning kan Expressen förstås konstruera EU-migranternas tiggande som ett synligt och nationellt omfattande socialt problem (ibid.:30).

Det framställs även i artiklarna hur tiggande romska EU-migranter blir föremål för organiserat utnyttjande: “De som tigger är utsatta personer, vi vill komma åt dem som utnyttjar situationen, säger Ask [M]”, “ingen kan tycka det är bra att man utnyttjar redan utsatta människor i den mån det förekommer [Åsa Regnér (S), barn-, äldre- och jämställdhetsminister]” (Sydsvenskan 6), “Om det är så att det är organiserat betyder det att det pågår ett organiserat utnyttjande av fattiga och utsatta människor i vårt land. Det kan vi inte acceptera i Sverige, säger Fredrik Malm [FP]” (jfr Sydsvenskan 6; Expressen 4), “vi [möter] uppgifter om att det finns personer som försöker sko sig på de utsatta människornas bekostnad [Emma Henriksson (KD)]” (Sydsvenskan 6). Även begreppet *organiserat tiggeri* beskrivs i en av Sydsvenska Dagbladets artiklar utgöra ett hot mot romska EU-migranter (Sydsvenskan 8). I artikeln beskrivs en rådande oklarhet rörande begreppets innebörd riskera få omfattande konsekvenser för romska EU-migranter i Sverige: “Begreppet [organiserat tiggeri] definierades inte. Kritiker menar att det slarviga användandet sprider myter om alla EU-migranter [TT]”, “Samtidigt växer fientligheten mot tiggare och det blir lättare att avfärda dem som kriminella [Aaron Israelson (Faktum)]” (ibid.). I Expressens artiklar redogörs det för

hur "tiggare [...] utsätts för brott från personer som sparkar och spottar på dem" (Expressen 4) samt att "två rumäner misshandlats" (Expressen 1).

I artiklarna kan det således identifieras tre huvudsakliga konsekvenser av tiggeriproblematiken: dels att tiggeriet får konsekvenser för det svenska välfärdssamhället och följaktligen för svenska utsatta brukare; dels att romska EU-migranter bosätter sig illegalt; dels att de romska EU-migranter som utför aktiviteten tiggeri blir föremål för ett organiserat utnyttjande. Utifrån Jönson (2010) kan ovan nämnda konsekvenser tolkas konstrueras som oacceptabla då krav på åtgärder och förändring är återkommande teman i artiklarna (ibid.:30). Problemets konsekvenser kan således förstås vara både på makro- samt mikronivå och omfatta flertalet socialt utsatta grupper (ibid.).

5.5 Karaktär

Jönson (2010) redogör för hur ett socialt problems karaktär vanligen beskrivs ha en kärnproblematik samt att problemet kan vara synligt eller dolt i samhället (ibid.:27f, 75ff). I samtliga artiklar kan det förstås föreligga karaktäriseringar av romska EU-migranternas tiggeri som ett i samhället synligt problem vilket har sin kärna i fattigdom. Problemet karaktäriseras dels vara på en makronivå varav strukturell diskriminering och fattigdom samt Bulgariens och Rumäniens bristande välfärdssystem anges som orsaksförklaringar (jfr Sydsvenskan 4, 5, 7; Expressen 1, 3, 4, 5, 6): "Länder som Rumänien och Bulgarien måste vidta kraftfulla åtgärder för att minska de sociala problem och den utsatthet som ligger till grund för att deras medborgare söker sig till andra EU-länder" (Expressen 3), "EU [måste] sätta press på Rumänien och Bulgarien att bygga upp ett fungerande välfärdssamhälle även för migranterna" (Sydsvenskan 5). Bulgarien och Rumäniens svaga välfärdssystem som en orsaksförklaring till romska EU-migranternas tiggande tas även upp i Carreras (2014) respektive Castañedas (2015) forskning (jfr Carrera, 2014:61; Castañeda, 2015:87f). Dels problematiseras romska EU-migranternas tiggande på en mikronivå när tiggande romska EU-migranter tillskrivs individuell skuld för sitt handlande (jfr Sydsvenskan 1, 2, 3, 5, 6, 9; Expressen 2, 3, 4, 6): "Sverigedemokraterna har tidigare presenterat ett förslag om att förbjuda tiggare - utländska tiggare" (Expressen 2), "statsminister Stefan Löfven (S) vill göra det lättare att avhysa människor som slår läger och bosätter sig [...] på annans mark" (Sydsvenskan 9). Detta är i linje med Castañeda (2015) respektive Chattys (2015) resonemang vilka belyser hur tiggare skuldbeläggs på individnivå inom flertalet EU-medlemsstater (jfr Castañeda, 2015:91f; Chatty, 2015:26f). Jönson (2010) redogör utifrån ett problemperspektiv för hur sociala problem kan förstås vara artskilda från liknande social

problematik (ibid.:75ff). Romska EU-migranternas fattigdom kan utifrån Jönsons resonemang förstås vara ett socialt problem artskilt från andra typer av fattigdom. Detta då romska EU-migranter utgör den största och fattigaste minoriteten inom EU samt är i en utsatt perifer position i de EU-medlemsstater de väljer att migrera till (jfr Castañeda, 2015:89; Chatty, 2015:25), vilket även betonas i flertalet av artiklarna (jfr Sydsvenskan 4, 5, 6, 7; Expressen 1, 3, 4, 5): “alla hitresta tiggare är oerhört fattiga och utsatta för diskriminering” (Expressen 5), “de är fattiga och saknar alternativ” (Sydsvenskan 5). Således kan romska EU-migranter förstås konstrueras vara en generellt fattig och utsatt social grupp vilken står utanför det svenska välfärdssamhället. Genomgående i artiklarna, vilket synliggörs i tidigare avsnitt, karaktäriseras tiggeriproblematiken ytterligare genom en indelning i två kategorier: ett organiserat tiggeri och ett enskilt tiggande: “det handlar inte om att förbjuda enskilda människor att tigga, utan att kriminalisera organisering av tiggeriet” (Sydsvenskan 6).

Vidare skriver Jönson (2010) att ett socialt problems karaktär även berör hur det anses länkat med andra problem (ibid.:28). Genomgående i artiklarna konstrueras tiggeriproblematiken som länkad till annan social problematik. Det beskrivs bland annat, som ovan nämnt, föreligga ett organiserande av utsatta tiggare vilket konstrueras vara besläktat med kriminalitet (jfr Sydsvenskan 6, 7, 8; Expressen 4, 5): “det förekommer koppleri och trafficking men [...] det handlar om få fall” (Sydsvenskan 7), “finns allt från [...] människohandel till [...] olaga tvång [...] olaga hot [...]. Det kan också vara [...] utnyttjande av annans trångmål” (Expressen 4). Utöver ett organiserande är tiggeriproblematiken även länkad till illegala bosättningar (jfr Sydsvenskan 5, 6, 9; Expressen 1, 3, 4, 6). Att tiggeriproblematiken länkas till annan social problematik förekommer även inom tysk media där sambandskonstruktioner av EU-migranternas tiggeri och kriminalitet förekommer (Castañeda, 2015:91f). Vidare kan konstruktioner av tiggeri som socialt problem förstås vara uttryck för en oklarhet rörande romska EU-migranternas syfte. De är inte turister, asylsökande eller arbetskraftsinvandrare och konstrueras därför till tiggare och ett socialt problem (Roman, 2014:796).

5.6 Bärande begrepp

Bärande begrepp tenderar att användas med syftet att mer precist visa på ett socialt problems karaktär (Jönson, 2010:35). Begreppen ska även vara återkommande och upplevas vara centrala för problembeskrivningen. *Utsatthet* och *utsatta människor* är begrepp som genomgående återkommer i artiklarna (jfr Sydsvenskan 4, 6, 7; Expressen 1, 3, 4, 5): “ta hand

om sina utsatta medborgare” (Expressen 1), “[...] den utsatthet som ligger till grund för att deras medborgare söker sig till andra EU-länder” (Expressen 3), “det här är människor som är extremt utsatta” (Expressen 4), “alla hitresta tiggare är oerhört fattiga och utsatta [...]” (Expressen 5), “växande problem med fler och fler utsatta människor” (Sydsvenskan 4), “de som tigger är utsatta personer” (Sydsvenskan 6), “många sover tillsammans för att minska utsattheten [...]” (Sydsvenskan 7). Jönson (2010) redogör för att bärande begrepp ofta hänvisar till övriga aspekter i problemperspektivet (ibid.:35). Begreppet *utsatthet* och *utsatta människor* kan utifrån Jönsons problemperspektiv förstås hänvisa till de konsekvenser som romska EU-migranter tiggande får. Vidare visar Jönson på hur bärande begrepp kan synliggöra relationer mellan problemets offer samt förövare, på både mikro- samt makronivå (ibid.). Genom att framställa tiggande romska EU-migranter som utsatta kan det i artiklarna förstås konstrueras en bild av denna grupp som offer i samhället.

Även *fattigdom* och *fattiga människor* utgör bärande begrepp och används i majoriteten av artiklarna (jfr Sydsvenskan 3, 5, 6, 7; Expressen 1, 3, 4, 5, 6): “man kan inte förbjuda fattigdom” (Sydsvenskan 3), “människor kommer hit för att de är fattiga och saknar alternativ” (ibid. 5), “problemet med fattigdom [...] för utsatta EU-medborgare” (ibid. 6), “skälen till att många söker sig till Sverige är utsatthet, svår fattigdom” (Expressen 3), “utnyttjar fattiga människor” (ibid. 4), “alla hitresta tiggare är oerhört fattiga” (ibid. 5). Utifrån dessa bärande begrepp kan det förstås föreligga paralleller till orsaksförklaringar, lösningsförslag samt konsekvenser. Begreppen beskriver även en karaktärisering av romska EU-migranter tiggande.

Begreppen *utnyttjande* och ett *organiserat tiggeri* förekommer frekvent i artiklarna (jfr Sydsvenskan 6, 7, 8; Expressen 3, 4, 5, 6): “det pågår ett organiserat utnyttjande av fattiga och utsatta människor i vårt land” (jfr Sydsvenskan 6; Expressen 4), “kriminalisera just det organiserade tiggeriet” (Sydsvenskan 8), “förbjuda organiserat tiggeri” (Expressen 3). Sådana begrepp kan förstås hänvisa till en viss typ av problemkaraktärisering (Jönson, 2010:35, 27f). Genom att upprepande beskriva romska EU-migranter tiggeri utifrån nämnda begrepp kan det förstås som att det i artiklarna görs försök att avgränsa och precisera problemets kärna.

5.7 Typfallsberättelser

Jönson (2010) redogör för hur sociala problem tenderar, framförallt inom massmedia och politik, att personifieras genom det Jönson benämner som *typfallsberättelser* (ibid.:35f).

Personifieringar kan ta sig olika uttryck varav ett sätt att personifiera ett socialt problem är genom bilder. När den offentliga pressen skriver om sociala problem är det vanligt förekommande att de använder sig av just bilder som typfallsberättelser (ibid.). Av samtliga utvalda femton artiklar är det endast två som inte har bild (jfr Sydsvenskan 1, 3). Vanligt förekommande motiv är bilder på enskilda tiggare sittandes på gatan antingen med mugg, skylt eller annat föremål att lägga pengar i. De är ofta insvepta i tjocka kläder och filter och deras ansikten tenderar att döljas av schalar eller är inte fångat på bild. Lika vanligt förekommande i artiklarna är bilder på politiker, ståendes och vanligen uppklädda. Jönson (2010) skriver att typfallsberättelser ofta har en ren och tydlig karaktär vilket kan jämföras med aktörsaspektens dramaturgi och roller (ibid.:35, 32f). Utifrån Jönsons resonemang kan artiklarna genom sitt val av bilder förstås konstruera typfallsberättelser i vilka tiggare som utsagens aktörer karaktäriseras som offer och svaga. Detta medan politiker som utsägandets aktörer kan tolkas som den starka parten vilken ska lösa problemet. Vidare har samtliga av bilderna på tiggande romska EU-migranter flera likheter och en av bilderna används även i två olika artiklar (jfr Sydsvenskan 2, 8). Detta kan utifrån Jönsons (2010) problemperspektiv följaktligen förstås vara ett sätt att personifiera problemet då man framställer det från den drabbades perspektiv (ibid.:35f).

5.8 Konstruktioner i ett historiskt sammanhang

Ovan föreligger ett redogörande för *hur* romska EU-migranter konstrueras som sociala problem i artiklarna. Det är emellertid av vikt för en djupare förståelse av analysen och studiens resultat att ha kunskap om *varför* ovan nämnda konstruktioner förekommer i artiklarna. Majoriteten av de formuleringar och beskrivningar som används i artiklarna kan, utifrån de los Reyes (2001), förstås tas för givet då de är återkommande genomgående i artiklarna (ibid.:14). Reyes redogör vidare för vikten av att kritiskt granska sådana beskrivningar inom forskningen, just för att de tas för givet i samhället och reproduceras genom bland annat massmedia. Hon redogör för begreppet anti-essentialistisk kunskapssyn vilket är en gemensam utgångspunkt i de flesta textanalyser och innebär att individers handlingar samt producerande av kunskap inte är oberoende av sin historiska kontext (ibid.: 12). Romska EU-migranter och tiggeri tenderade att genomgående i samtliga av artiklarna konstrueras på ett visst homogent sätt, med liknande begrepp och formuleringar, under den valda tidsperioden. Detta kan, utifrån Reyes (ibid.), förstås synliggöra hur både Sydsvenska Dagbladet samt Expressen är bundna till samma historiska kontext, varefter deras konstruktioner ter sig likartade och inte ifrågasätts av samhället, vilket är bundet till samma

historiska sammanhang. Hade tiggeri undersökts under en annan tidsperiod hade en sådan studie därför med stor sannolikhet funnit ett annat resultat med skilda beskrivningar och framställningar av fenomenet sett till det då rådande historiska sammanhanget.

6. Avslutande diskussion

Studien ämnade undersöka hur romska EU-migranternas tiggeri konstruerades i den offentliga svenska pressen ur ett problemperspektiv under en specifik tidsram. Det har sammanfattningsvis framkommit flertalet intressanta konstruktioner av romska EU-migranternas tiggeri i de utvalda artiklarna.

Studiens resultat visar på konstruktioner av tiggeriproblematiken i vilka enskilda tiggare tillskrivs ansvar och skuld för sitt handlande. Genom anspråk på lösningsförslag vilka förespråkar ett förbud mot enskilda tiggare kan det i artiklarna förstås föreligga ett konstruerande av enskilda tiggare som förövare. Det föreligger således ett voluntaristiskt orsaksförklarande till problemet. Det förekommer även konstruktioner i vilka enskilda tiggare inte skuldbeläggs för sitt handlande, utan istället beskrivs strukturella faktorer, såsom omfattande diskriminering, fattigdom, samt bristande välfärdssystem i Rumänien och Bulgarien ligga till grund för tiggeriproblematiken. Genom sådana beskrivningar framställs enskilda tiggare istället som offer och artiklarna använder i sådana problembeskrivningar deterministiska orsaksförklaringar för romska EU-migranternas tiggeri. Genomgående i samtliga av artiklarna var ett deterministiskt orsaksförklarande mer återkommande och lösningsförslag på en strukturell nivå var mer frekvent förekommande.

Det framkommer även i majoriteten av artiklarna ett karaktäriserande av tiggeriproblematiken som ett organiserat utnyttjande av fattiga och utsatta romska EU-migranter. Även här kan romska EU-migranter förstås konstrueras som offer för rådande omständigheter medan de som skuldbeläggs och framställs som förövare är de individer som utnyttjar dem. Det föreligger således en moralisk dimension där enskilt tiggeri tenderade att konstrueras som ett moraliskt försvarbart socialt problem, medan ett organiserat tiggeri framställs som omoraliskt i artiklarna. *Organiserat tiggeri* samt *utnyttjande av utsatta och fattiga* utgjorde även bärande begrepp i artiklarna.

I samtliga artiklar är politiker de främsta aktörer vilka gör anspråk på romska EU-migranternas tiggeri som ett socialt problem. I artiklarna framkom det även att politikerna tenderade att göra sina anspråk utifrån sin partipolitiska ideologiska ståndpunkt. Framförallt gjorde Moderaterna och Sverigedemokraterna anspråk på tiggeriproblematiken vilka var av preventiv karaktär – genom lösningsförslag vilka yrkade på förbud och begränsningar av tiggeriet. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet samt Miljöpartiets anspråk på lösningsförslag var istället av inkluderande karaktär där samhällets ansvar för tiggande romska EU-migranter betonades. Tiggande romska EU-migranter gavs själva inget medialt utrymme att göra anspråk på och uttrycka sig kring sin sociala problematik. I de utvalda artiklarna från Sydsvenska Dagbladet och Expressen förekom endast konstruktioner av tiggande romska EU-migranter från ett ”ovanifrånperspektiv” – de blir genomgående föremål för andras konstruktioner. Denna grups uppfattning och upplevelser kring sin situation hade därför varit ett intressant ämne för en framtida undersökning då detta inte belystes i vårt mediala material. Det hade även varit av intresse med en uppföljande studie vilken belyser hur den offentliga svenska pressen idag beskriver romska EU-migranternas tiggeri utifrån ett problemperspektiv, då denna studie utgick från en specifik tidsperiod. Vidare, då vi undersökte tidningar baserade i Skåne, hade det varit av intresse att undersöka hur den offentliga svenska pressen i andra delar av landet beskrev, belyste och följaktligen konstruerade problemet. Tiggande romska EU-migranter beskrivs även i artiklarna vara nära länkade med annan social problematik, som ovan nämnt ett organiserat utnyttjande men även illegala bosättningar. Romska EU-migranternas tiggeri karaktäriseras följaktligen i artiklarna inte vara ett isolerat socialt problem utan får konsekvenser i form av annan social problematik. Konsekvenserna beskrivs även vara nationellt omfattande.

Studiens resultat visar även på att problemets centrala aktörer, tiggande romska EU-migranter och politiker, förekom på bilder i samtliga utom två av artiklarna och att motiven av tiggarna hade flertalet övergripande likheter. Tiggande romska EU-migranter framställdes i bilderna som offer. Problemet personifieras således och artikelläsarna ges en bild att relatera textkonstruktionerna av problemet till.

Konkluderande kan studien konstatera att det förelåg flertalet olikartade konstruktioner av romska EU-migranternas tiggeri i artiklarna, men att samtliga dessa gjordes av en överlag homogen grupp aktörer. Utifrån ett flertal föreliggande lösningsförslag vilka var av skilda karaktärer samt varierande orsaksförklaringar konstruerades romska EU-migranternas tiggeri

som ett mångfacetterat och komplext socialt problem i den offentliga svenska pressen under januari –maj år 2015.

Referenslista

Ahrne, Göran & Svensson, Peter. (2015). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskap. I Ahrne, Göran & Svensson, Peter. (2015). (red.). *Handbok i kvalitativa metoder*. 2:2. Uppl. Stockholm: Liber AB.

Blumer, Herbert. (1971). Social Problems as Collective Behavior. *Social Problems*. Vol. 18 No. 3. 1971. S. 298-306.

Boréus, Kristina. (2015). Diskursanalys. I Ahrne, Göran & Svensson, Peter. (2015). (red.). *Handbok i kvalitativa metoder*. 2:2. Uppl. Stockholm: Liber AB.

Bryman, Alan. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2:6. Uppl. Stockholm: Liber AB.

Bäckström H., Örestig, J., Persson, E. (2016). The EU-migrant Debate as Ideology: Social Rights, Obligations and Responsibility in the Capitalist Welfare State. *Eurozine*. 2016. S. 1-10.

Carrera, Sergio. (2014). The Framing of the Roma as Abnormal EU Citizens: Assessing European Politics on Roma Evictions and Expulsions in France. I Guild, Elspeth, Gortázar Rotaèche, Christina J. & Kostakopoulou, Dora. (2014). (red.). *The Reconceptualization of European Union Citizenship*. Leiden: Brill Nijhoff.

Castañeda, Heide. (2015). European Mobilities or Poverty Migration? – Discourses on Roma in Germany. *International Migration*. Vol. 53 No. 3. 2015. S. 87-99.

Chatty, Meriam. (2015). *Migranternas medborgarskap: EU:s medborgarskapande från Romförhandlingarna till idag*. Örebro: Örebro universitet.

De los Reyes, Paulina (2001). *Mångfald och differentiering – Diskurs, olikhet och normbildning inom svensk forskning och samhällsdebatt*. Stockholm: Arbetslivsinstitutet.

Expressen. (2017) Om Expressen. [<http://www.expressen.se/om-expressen/om-expressen/>]. Hämtat: 2017-03-25].

Jönson, Håkan. (2010). *Sociala problem som perspektiv - en ansats för forskning & socialt arbete*. 1:1. Uppl. Malmö: Liber AB.

Jönsson, André. (2014). Sydsvenskan.se slår rekord i mobiltelefonen.

[<http://www.sydsvenskan.se/2014-08-08/sydsvenskase-slar-rekord-i-mobiltelefonen/>.

Hämtat: 2017-03-25].

Lind, Rolf. (2014). *Vidga vetandet - En introduktion till samhällsvetenskaplig forskning*. 1:2.

Uppl. Lund: Studentlitteratur.

Loseke, Donileen R. (2015). Introduction to Constructionist Futures: New Directions in Social Problems Theory. *Qualitative Sociology Review*. Vol. 11 No. 2. 2015. S. 6-14.

Loseke, Donileen R. (2003). *Thinking about social problems - an introduction to constructionist perspectives*. 2. Uppl. New York: Walter de Gruyter, Inc.

Malmqvist, Karl. (2015). Satire, racist humour and the power of (un)laughter: On the restrained nature of Swedish online racist discourse targeting EU-migrants begging for money. *Discourse & Society*. Vol. 26 No. 6. 2015. S. 733-753.

Roman, Raluca B. (2014). Trans-national migration and issue of "ethnic" solidarity: Finnish Roma elite and Eastern European Roma migrants in Finland. *Ethnicities*. Vol. 14 No. 6. 2014. S. 793-810.

Wennerberg, Sören B (2010). *Socialkonstruktivism - positioner, problem och perspektiv*. 2:1.

Uppl. Lund: Liber AB

Empiri

Expressen 3

Expressen (2015). M vill nu förbjuda organiserat tiggeri.

[<http://www.expressen.se/nyheter/moderaterna-vill-kriminalisera-tiggeri/>. Hämtat: 2017-03-

29]

Expressen 2

Hellberg, Magnus (2015). På ett år har antalet tiggare fördubblats.

[<http://www.expressen.se/nyheter/pa-ett-ar-har-antalet-tiggare-fordubblats/>. Hämtat: 2017-03-29]

Expressen 5

Jakobson, Hanna (2015). Löfven: Det behövs inte ny lagstiftning.

[<http://www.expressen.se/nyheter/stefan-lofven-s-vill-inte/>. Hämtat: 2017-03-29]

Expressen 4

Jakobson, Hanna; Malmgren, Kim (2015). Starka reaktioner på M-ledningens utspel.

[<http://www.expressen.se/nyheter/starka-reaktioner-pa-m-ledningens-utsapel/>. Hämtat: 2017-03-29]

Expressen 1

Samuelson, Fredrik (2015). Pastorn slår tillbaka - vill inte förbjuda tiggeri.

[<http://www.expressen.se/kvallsposten/pastorn-slar-tillbaka--vill-inte-forbjuda-tiggeri/>. Hämtat: 2017-03-29]

Expressen 6

Skarin, Anna (2015). Löfven: ”Det måste vi göra någonting åt”.

[<http://www.expressen.se/nyheter/lofven-det-maste-vi-gora-nagonting-at/>. Hämtat: 2017-03-29]

Sydsvenskan 5

Amnell, Mats (2015). Het debatt om EU-migranter i KF.

[<http://www.sydsvenskan.se/2015-04-29/het-debatt-om-eu-migranter-i-kf>. Hämtat: 2017-03-29]

Sydsvenskan 7

TT (2015). ”Finns ingen i toppen som tar pengarna”.

[<http://www.sydsvenskan.se/2015-04-30/finns-ingen-i-toppen-som-tar-pengarna>. Hämtat: 2017-03-29]

Sydsvenskan 3

TT (2015). Inget tiggeriförbud i Norge.

[<http://www.sydsvenskan.se/2015-02-05/inget-tiggeriforbud-i-norge>. Hämtat: 2017-03-29]

Sydsvenskan 8

TT (2015). Justitieutskottet emot tiggeriförbud.

[<http://www.sydsvenskan.se/2015-05-01/justitieutskottet-emot-tiggeriforbud>. Hämtat: 2017-03-29]

Sydsvenskan 9

TT (2015). Löfven vill underlätta avhysning.

[<http://www.sydsvenskan.se/2015-05-30/lofven-vill-underlatta-avhysning>. Hämtat: 2017-03-29]

Sydsvenskan 6

TT (2015). M:s tiggeriförslag väcker reaktioner.

[<http://www.sydsvenskan.se/2015-04-29/ms-tiggeriforslag-vacker-reaktioner>. Hämtat: 2017-03-29]

Sydsvenskan 1

TT (2015). Norskt tiggeriförbud kan stoppas.

[<http://www.sydsvenskan.se/2015-02-04/norskt-tiggeriforbud-kan-stoppas>. Hämtat: 2017-03-29]

Sydsvenskan 2

TT (2015). Norskt tiggeriförbud stoppas.

[<http://www.sydsvenskan.se/2015-02-05/norskt-tiggeriforbud-stoppas>. Hämtat: 2017-03-29]

Sydsvenskan 4

TT (2015). Rumänien: Romer diskrimineras inte.

[<http://www.sydsvenskan.se/2015-01-23/rumanien-romer-diskrimineras-inte>. Hämtat: 2017-03-29]